

STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU BYSTRICKO

červen 2009

Autorský kolektiv:

Ing. Pavel Sýkora

Blanka Slaná

Augustin Holý

Bc. Josef Vojta

OBSAH

ÚVOD	6
I ANALYTICKÁ ČÁST	7
1 VSTUPNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU BYSTRICKO.....	8
1.1 VYMEZENÍ MIKROREGIONU	8
1.2 HISTORIE MIKROREGIONU	8
1.3 SOUČASNOST MIKROREGIONU	9
1.4 ORGÁNY MIKROREGIONU	9
2 SÍDLA, OBYVATELSTVO	10
2.1 CHARAKTER SÍDELNÍ STRUKTURY	10
2.2 POPULAČNÍ VÝVOJ OBYVATELSTVA	10
2.3 POHYB OBYVATELSTVA	11
2.4 VĚKOVÁ A VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA OBYVATELSTVA.....	12
3 DOPRAVA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST	15
3.1 DOPRAVA.....	15
3.2 DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST	15
4 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE	17
4.1 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	17
4.2 ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE.....	18
5 SITUACE NA TRHU PRÁCE.....	19
6 HOSPODÁŘSTVÍ.....	20
7 SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURA	22
7.1 ŠKOLSTVÍ.....	22
7.1.1 Mateřské školy	22
7.1.2 Základní školy.....	22
7.1.3 Střední školy	22
7.1.4 Odborná učiliště	23
7.2 ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE	23
7.2.1 Zdravotní péče	23
7.2.2 Sociální péče	23
8 CESTOVNÍ RUCH	25
8.1 PŘEDPOKLADY PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	25
8.2 INFRASTRUKTURA PRO CESTOVNÍ RUCH	26
8.3 UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ	26
9 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	28

II PRAKTICKÁ ČÁST	29
10 ANALÝZA NAPLNĚNÍ PROGRAMU ROZVOJE Z ROKU 2000	30
10.1 PROBLÉMOVÝ OKRUH EKONOMIKA A ZAMĚSTNANOST	30
10.2 PROBLÉMOVÝ OKRUH TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	30
10.3 PROBLÉMOVÝ OKRUH LIDSKÉ ZDROJE A VENKOV	32
10.4 CELKOVÉ VYHODNOCENÍ REALIZACE AKČÍ VŠECH PROBLÉMOVÝCH OKRUHŮ	34
10.5 AKCE NEZAHRNUTÉ DO PROGRAMU ROZVOJE Z ROKU 2000	34
11 SWOT ANALÝZA	37
11.1 SILNÉ STRÁNKY	37
11.2 SLABÉ STRÁNKY	37
11.3 PŘÍLEŽITOSTI	38
11.4 HROZBY	38
12 STRATEGICKÉ SMĚRY ROZVOJE MIKROREGIONU	40
12.1 PRINCIP STANOVENÍ STRATEGICKÝCH SMĚRŮ	40
12.2 ROZVOJOVÉ PRIORITY A BARIÉRY OBCÍ MIKROREGIONU	40
12.3 STANOVENÍ ROZVOJOVÉ VIZE MIKROREGIONU	41
12.4 STANOVENÉ STRATEGICKÉ SMĚRY	41
13 ROZPRACOVÁNÍ STRATEGICKÝCH SMĚRŮ ROZVOJE MIKROREGIONU	43
1. STRATEGICKÝ SMĚR: EKONOMIKA A ZAMĚSTNANOST	43
1.1. Strategický cíl: Zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky	43
1.1.A. Priorita: Podpora rozvoje malých a středních podniků	43
1.1.B. Priorita: Vytváření podmínek pro příliv investic	44
1.2. Strategický cíl: Zvýšení hospodářského významu a přínosu cestovního ruchu	45
1.2.A. Priorita: Zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu	45
2. STRATEGICKÝ SMĚR: TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	46
2.1. Strategický cíl: Optimalizace rozvoje sítí technické infrastruktury	46
2.1.A. Priorita: Rozvoj vodohospodářských sítí a infrastruktury	46
2.1.B. Priorita: Rozvoj energetických sítí	47
2.2. Strategický cíl: Zkvalitnění a modernizace dopravních sítí	48
2.2.A. Priorita: Výstavba a rekonstrukce místních komunikací	48
3. STRATEGICKÝ SMĚR: LIDSKÉ ZDROJE A VENKOV	49
3.1. Strategický cíl: Rozvoj lidských zdrojů a zvýšení kvality sociálního prostředí	49
3.1.A. Priorita: Vytvoření podmínek pro rozvoj sportovních a volnočasových aktivit	49
3.1.B. Priorita: Zlepšení kvality bydlení	50
3.1.C. Priorita: Udržení a zlepšení kvality zdravotní a sociální péče	51
3.2. Strategický cíl: Obnova venkova a péče o venkovskou krajinu	52
3.2.A. Priorita: Obnova a péče o veřejné prostranství a veřejnou infrastrukturu	52
3.2.B. Priorita: Podpora ekologických a krajinotvorných funkcí	53

ZÁVĚR	55
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	56
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	57

ÚVOD

I v současné době existují na území České republiky značné rozdíly v sociálně ekonomické situaci jednotlivých regionů, což je zapříčiněno různými důvody, počínaje přírodními podmínkami a konče nepříznivými dopady sektorové transformace ekonomiky. V důsledku toho jsou některé regiony vyčleněny jako hospodářsky slabé, či strukturálně postižené a není v silách jednotlivých obcí, které do těchto oblastí spadají, svou situaci samostatně řešit. Důležitým aspektem při řešení těchto problémů na státní úrovni je existence cílené regionální politiky ČR, jejíž cílem je odstranění, či alespoň zmírnění regionálních disparit na území ČR.

Jak je zmíněno výše, jsou jednotlivé obce ve směru řešení regionálních problémů bezmocné, a to hlavně z ekonomických důvodů, a proto zakládají dobrovolné svazky obcí tzv. mikroregiony, což jim umožňuje Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Cílem vzniku těchto dobrovolných svazků je prosazení společných zájmů při rozvoji svého území, ať už v oblasti např. infrastruktury či cestovního ruchu. Pro tyto větší územně správní celky je také reálnější získat finance z různých grantových programů vypisovaných jednotlivými kraji či ministerstvy. V současném plánovacím období EU (2007-2013) je také velice důležité využít šanci dosáhnout na evropské peníze, protože po tomto období bude ČR spíše dárce, než příjemce financí z EU.

Princip programování je jedním ze základních principů strukturální politiky EU a vyjadřuje soustředěnou pozornost zainteresovaných subjektů v zájmovém území na dosažení požadovaných cílů. Soulad s těmito cíly a strategií zvolenou k jejich dosažení formulovanou ve strategickém dokumentu mikroregionu, je jedním z kritérií při rozhodování o výběru projektů, kterým budou přiděleny finanční prostředky na podporu jejich realizace, a proto je jedním z cílů této strategie tyto kritéria splňovat.

Jedním z mikroregionů, které byly založeny za účelem prosazení společných zájmů, je i Mikroregion Bystřicko, který byl v roce 2007 kvůli vysoké nezaměstnanosti zařazen do hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů, a proto je pro tuto oblast obzvláště důležité, aby soubor regionálních nástrojů a opatření pomohl tento nelichotivý přívrastek odstranit.

I. ANALYTICKÁ ČÁST

1 VSTUPNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU BYSTRICKO

1.1 Vymezení Mikroregionu

Mikroregion Bystřicko, tedy územně spádový obvod pověřeného úřadu města Bystřice nad Pernštejnem, leží v severovýchodní části okresu Žďár nad Sázavou. V rámci kraje Vysočina tvoří jeho nejvýchodnější část, přičemž sousedí s Jihomoravským a Pardubickým krajem. Svoji rozlohou 320 km² je druhým největším z pěti mikroregionů žďárského okresu. Počtem obcí 34 se řadí opět na druhé místo za mikroregion Velkomeziříčsko-Bítešsko, který má 55 obcí, druhé místo mu patří i v počtu obyvatel. Podrobnější charakteristika mikroregionů je uvedena v tab. 1, kde je možno udělat si obrázek a porovnat jednotlivé mikroregiony žďárského okresu. Je zajímavé, že okresní město Žďár nad Sázavou není v současné době členem žádného funkčního mikroregionu a zároveň není součástí území působnosti žádné ze založených místních akčních skupin (MAS), jež vyvíjejí aktivity dle principů Leader. V roce 2000 byl externí organizací vypracován Program rozvoje mikroregionu Žďársko, tento mikroregion byl však založen pouze formálně a jeho činnost po zpracování uvedeného strategického dokumentu nepokračovala.

Tab. 1: Základní charakteristika mikroregionů okresu Žďár nad Sázavou k 1. 1. 2008

Území	Rozloha (km ²)	Počet obcí	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (poč. obyv./ km ²)
Bystřicko	320	34	19 950	63
Novoměstsko	301	30	19 639	67
Velkomeziříčsko-Bítešsko	455	55	34 432	78
Velké Dářko	96	8	2 850	30
Pod Peperkem	35	4	3 286	94
Okres Žďár n. S.	1 579	174	119 691	76
Kraj Vysočina	6 796	704	513 677	75
Česká republika	78 860	6 249	10 403 100	130

Zdroj: [6], [7], [12].

1.2 Historie Mikroregionu

Mikroregion vznikl v květnu roku 2000 a hlavním důvodem založení bylo sdružení většího počtu obcí s cílem společného postupu při vytvoření a realizaci strategického plánu udržitelného rozvoje regionu a realizace aktivit, zejména v oblastech ekonomického rozvoje, rozvoje venkova, kvality života, ochrany životního prostředí, rozvoje cestovního ruchu, propagace regionu a vytváření příznivých vnitřních a vnějších vztahů. Dalším důležitým motivem je předpoklad větší úspěšnosti obcí jako celku, že uspějí společné projekty na čerpání prostředků z EU. V neposlední řadě je také účelem vzniku pomoc členským obcím při sestavování žádostí o dotace a přehled o momentálně platných dotačních titulech a grantech. Je třeba si uvědomit, že prostřednictvím Mikroregionu mají i malé obce šanci se prosadit, neboť v rámci tohoto sdružení mají při hlasování všechny členské obce pouze jeden hlas, nezávisle na počtu obyvatel, což je pro malé obce velkou výhodou a je to neklamný důkaz toho, že Mikroregionu záleží na rozvoji i té nejmenší vísce regionu. Je jen třeba, aby všechny obce nabízenou pomoc náležitě využívaly. Od svého založení do roku 2001 byl Mikroregion sdružením právnických osob, což znamenalo, že jeho členem se mohl stát i jiný právní subjekt než obec. V roce 2001 se však Mikroregion Bystřicko v souladu se Zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích transformoval na svazek obcí. V této době měl mikroregion 32 členů.

1.3 Současnost Mikroregionu

Název „Mikroregion Bystřicko“ svádí k tomu, představit si prostě nějakou malou část území. Tento pojem však v současnosti představuje také samostatný právní subjekt, sdružení, jehož členy mohou být výhradně obce. Mikroregion Bystřicko má své stanovy, což jsou pravidla, která přesně definují jaká mají členské obce práva a jaké mají povinnosti. Ve stanovách jsou zakotveny i hlavní cíle, které vlastně představují důvody, pro které byl svazek obcí založen. V neposlední řadě stanovy také určují, jakým způsobem je ve svazku možné přijímat rozhodnutí a jakým způsobem je svazek řízen. Mikroregion Bystřicko má své vlastní finanční prostředky, vede vlastní účetnictví a vztahují se na něj povinnosti jako na každý subjekt, který hospodaří s veřejnými finančními prostředky.

Přirozeným centrem území je sídlo pověřeného obecního úřadu, tedy město Bystřice nad Pernštejnem, kde žije 8 778 obyvatel. Dalšími významnějšími obcemi jsou Dolní Rožínka (683 obyvatel), tato obec je však jako středisko vyzdvihnuta uměle, a to díky těžbě uranové rudy, která pokračuje i v současnosti, dále Strážek (901 obyvatel), Rožná (772 obyvatel) a Vír (730 obyvatel).

1.4 Orgány Mikroregionu

Nejvyšším orgánem svazku je členská schůze, kde je všech 34 členských obcí zastoupeno statutárními zástupci nebo jinou pověřenou osobou. Členské schůzi je vyhrazena pravomoc rozhodovat o nejdůležitějších záležitostech Mikroregionu, jako je například schvalování rozpočtu, schválení Programu rozvoje Mikroregionu nebo změna stanov. Mikroregion má i své předsednictvo, které tvoří statutární zástupci devíti členských obcí. V současnosti to je Bystřice nad Pernštejnem, Dolní Rožínka, Horní Rožínka, Dalečín, Rozsochy, Rožná, Sejřek, Štěpánov nad Svratkou a Vír. Předsednictvo má za úkol se scházet častěji než členská schůze a na svých zasedáních schvalovat podrobnější kroky k realizaci rozvojových záměrů.

2 SÍDLA, OBYVATELSTVO

2.1 Charakter sídelní struktury

Pro sídelní strukturu Mikroregionu je charakteristická její členitost, rozdrobenost a relativně velká hustota, což jsou typické znaky osídlení pro celou oblast Českomoravské vrchoviny. Venkovské osídlení je rozdrobeno do velkého počtu malých sídel a obcí.

Více než pětina obyvatel Mikroregionu (21,2%) bydlela k 1. 1. 2008 v obcích do 500 obyvatel, kterých zde bylo 23 (více než 2/3 všech obcí Mikroregionu).

Tab. 2: Vývoj sídelní struktury v Mikroregionu Bystřicko v období 1961 - 2008

Kategorie počtu obyv.	1961		1970		1980		1991		1999		2008	
	obce	obyv.	obce	obyv.	obce	obyv.	obce	obyv.	obce	obyv.	obce	obyv.
do 200	12	1 659	15	1 454	17	2 267	20	2 566	22	2 945	16	2 136
200 – 499	20	6 104	22	6 841	17	4 822	14	3 927	12	3 627	7	2 092
500 – 999	11	8 249	10	7 908	10	7 554	10	7 161	9	6 512	10	6 944
1000 – 1999	3	3 772	2	2 600	2	2 564	2	2 447	2	2 357	-	-
2000 – 4999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5000 +	1	5 032	1	7 644	1	9 510	1	9 304	1	9 195	1	8 778
celkem	47	24 816	50	26 447	47	26 717	47	25 405	46	24 636	34	19 950

Zdroj: [6].

V tab. 2 je možno porovnat dlouhodobý vývoj sídelní struktury Mikroregionu. Poměrně značný pokles obcí i obyvatel v posledním sledovaném období (2008) je dán především tím, že do tohoto období jsou započítány pouze členské obce současného Mikroregionu Bystřicko a nejsou zde již obce oblasti Nedvědice (Nedvědice, Černvír, Borač, Doubravník, Drahonín, Olší, Pernštejnské Jestřabí, Skorotice), které od 1. 1. 2005 přešly pod Jihomoravský kraj a tím pádem z Mikroregionu vystoupily.

2.2 Populační vývoj obyvatelstva

Po vzniku nového okresu Žďár nad Sázavou v roce 1961 byla oblast Bystřicka druhým největším mikroregionem v okrese, což bylo způsobeno zahájením a rozmachem těžby uranu v oblasti Dolní Rožínky (1957). Toto postavení si Mikroregion udržel až do sčítání lidu v roce 1991, v dalších letech byl předstížen mikroregionem Velké Meziříčí, který využívá své vhodné polohy podél dálnice D1 z Prahy do Brna.

Největší přírůstek zaznamenalo Bystřicko v padesátých a šedesátých letech minulého století, kdy se v okolí Dolní Rožínky začala rozvíjet těžba uranu. V samotné Dolní Rožince vzrostl počet obyvatel oproti roku 1950 (310 obyvatel) více než 2,5x. Obdobný populační růst proběhl také v Bystřici n. P., kde se počet obyvatel vzhledem k masivní bytové výstavbě v průběhu let 1961 – 1980 téměř zdvojnásobil.

Tab. 3: Vývoj počtu obyvatel v obcích současného Mikroregionu Bystřicko v období 1961 – 2008

Obec	Počet obyvatel v roce						Index (v %) 2008/1961
	1961	1970	1980	1991	1999	2008	
Blažkov	301	272	311	296	281	293	97,4
Bohuňov	238	222	230	245	230	227	95,3
Bukov	228	235	215	202	190	185	81,1
Bystřice n. P.	5 032	7 644	9 510	9 304	9 195	8 778	174,6
Dalečín	827	813	799	775	739	672	81,3
Dolní Rožínka	820	783	742	685	665	683	83,3
Horní Rožínka	156	143	124	95	100	85	54,5
Chlum – Korouhvice	78	66	62	66	60	44	56,4
Koroužné	476	422	359	296	289	262	55,0
Lísek	464	399	385	374	362	368	79,3
Milasín	86	66	69	52	51	54	62,8

Nyklovice	262	241	199	187	165	166	63,4
Písečné	231	220	210	211	213	203	87,9
Prosetín	519	449	426	413	439	404	77,8
Rodkov	190	168	131	97	95	96	50,5
Rovečné	809	871	818	730	695	638	78,9
Rozsochy	845	783	784	731	728	712	84,3
Rožná	831	749	735	726	755	772	92,9
Sejřek	260	233	199	166	164	162	62,3
Strachujov	167	142	145	142	150	152	91,0
Strážek	1 298	1 130	1 013	1 004	1 004	901	69,9
Střítež	165	112	130	132	102	93	56,4
Sulkovec	383	340	277	242	213	194	50,7
Štěpánov nad Svratkou	879	877	722	756	715	699	79,5
Ubušín	134	132	122	116	102	99	73,9
Ujčov	658	584	523	511	486	502	76,3
Unčín	232	239	202	190	195	199	85,8
Velké Janovice	174	163	138	133	122	127	73,0
Velké Tresné	246	237	188	165	141	125	50,8
Věchnov	339	321	314	335	315	335	98,8
Věstín	387	344	279	223	187	170	43,9
Vír	1 059	956	853	787	758	730	69,1
Zvole	759	690	678	641	640	635	83,7
Ždánice	224	207	186	187	188	185	82,6
Mikroregion celkem	19 757	21 253	22 078	21 215	20 734	19 950	101

Zdroj: [6].

Při porovnání současného stavu s rokem 1961 je vidět velice mírný nárůst obyvatelstva, což je ale hlavně způsobeno značným nárůstem obyvatel v Bystřici n. P. v souvislosti s rozvojem těžby uranu v této oblasti, v ostatních obcích je zaznamenán vždy úbytek obyvatel. Jak je zřejmé z tab. 3, nastal po společenských změnách v roce 1989 úbytek obyvatel v Mikroregionu, což kopírovalo trend v celé ČR. Příčin je několik, např. přehodnocení žebříčku hodnot u mladých lidí a zakládání rodin až v pozdějším věku (kolem 30 let věku), dále omezení masivní bytové výstavby, omezení podpory rodinné výstavby a v neposlední řadě útlum těžby uranu v oblasti Dolní Rožínky.

Index počtu obyvatel v roce 2008 k počtu obyvatel těsně po revoluci v roce 1991 je v Mikroregionu 94 %, což v globálu není velký úbytek. I přes trvalý pokles obyvatel zaznamenaly některé obce růst, např. obce Rožná 46 obyvatel, Strachujov 10 obyvatel a Unčín 9 obyvatel. Některé obce jsou prakticky na stejných hodnotách jako např. Dolní Rožínka, Milasín, Rodkov, Věchnov nebo Ždánice. Ostatní obce zaznamenaly úbytek obyvatel a některé obce dokonce výrazný úbytek např. Bystřice nad Pernštejnem 526 obyvatel, Dalečín 103 obyvatel, Rovečné 92 obyvatel, Štěpánov nad Svratkou 57 obyvatel nebo Strážek 103 obyvatel, ve Strážku je ale situace zkreslena přítomností domova důchodců.

2.3 Pohyb obyvatelstva

Pohyb obyvatelstva přirozenou měrou a stěhováním patří k základním demografickým ukazatelům, které umožňují rozlišit skutečné příčiny přírůstu či úbytku obyvatel za dané časové období. V případě Mikroregionu Bystřicko se za posledních sedm let (2000 – 2006) jednalo o celkový úbytek 4‰, což bylo zdaleka nejvíce ze všech mikroregionů okresu a oproti minulému sledovanému období (1995 – 1999) to bylo ještě o 0,5‰ více. Na tomto úbytku se dvěma třetinami podílela migrace, což je přesně naopak oproti minulému sledovanému období, kdy se na úbytku dvěma třetinami podílel přirozený úbytek. Stejně jako v minulém sledovaném období se v Mikroregionu rodí nejméně dětí a naopak úmrtnost je nejvyšší na žďárském okrese. Oproti minulému sledovanému období se poměrně výrazně vylepšil propad přirozeného přírůstu (o 0,7‰), ale naopak o 1,2‰ vzrostlo migrační saldo. V celorepublikovém porovnání je oblast Mikroregionu v přirozeném přírůstu pouze o 0,3‰ pod průměrem, ale migrační saldo je pod tímto průměrem velmi výrazně a to o 4,3‰. Údaje o přirozeném přírůstu víceméně korespondují s celorepublikovým trendem, kdy se zastavil propad porodnosti a nastává boom v rození dětí. Údaje o

migraci jsou však zcela opačné, protože do republiky se přistěhovává více obyvatel než vystěhovává, ale v oblasti Mikroregionu Bystřicko je tomu přesně naopak.

Tab. 4: Pohyb obyvatelstva v mikroregionech okresu Žďár n. S. v letech 2000 – 2006

Území	Narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Migrační saldo	Celkový přírůstek
	Ročně na 1 000 obyvatel				
Bystřice nad Pernštejnem	9,2	10,6	- 1,4	- 2,6	- 4,0
Nové Město na Moravě	10,1	9,1	1,0	- 0,6	0,4
Velké Meziříčí	9,8	9,8	0	1,5	1,5
Žďár nad Sázavou	9,8	7,5	1,3	- 2,0	- 0,7
Okres Žďár nad Sázavou	9,7	9,2	0,5	- 0,9	- 0,4
Kraj Vysočina	9,4	10,0	- 0,6	0,3	- 0,3
Česká republika	9,4	10,5	- 1,1	1,7	0,6

Zdroj: [9].

2.4 Věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva

Strukturální demografické ukazatele, zejména struktura obyvatel podle věku a vzdělání, jsou vedle prostorových analýz vývoje počtu a pohybu obyvatel dalšími důležitými charakteristikami, které hodnotí „kvalitu lidského potenciálu“ v daném území. Na rozdíl od počtu či pohybu obyvatelstva však nelze některé strukturální charakteristiky evidovat průběžně, ale pouze při sčítání lidu, další mají omezenou vypovídající schopnost a lze je obtížně srovnávat nebo se nesledují do nižších administrativních jednotek.

Tab. 5: Věková struktura obyvatelstva v mikroregionech okresu Žďár n. S. k 31. 12. 1998 a 31. 12. 2005

Území	1998 (%)			2005 (%)			Index stáří	
	0 – 14 let	15 – 64 let	65 a více	0 – 14 let	15 – 64 let	65 a více	1998	2005
Bystřice n. P.	18,4	68,1	13,5	15,4	69,8	14,8	73,3	96,1
Nové Město n. M.	19,0	69,0	12,0	16,4	69,8	13,8	63,1	84,1
Velké Meziříčí	20,3	67,0	12,7	17,0	69,5	13,5	62,5	79,4
Žďár n. S.	19,4	69,0	11,6	16,0	70,5	13,5	59,8	84,4
Okres Žďár n. S.	19,4	68,3	12,3	16,2	70,0	13,8	64,4	85,2
Kraj Vysočina	18,3	68,2	13,5	15,4	70,2	14,4	73,8	93,5
Česká republika	17,0	69,3	13,7	14,6	71,2	14,2	80,6	97,3

Zdroj: [9].

Oproti poslednímu hodnocenému období (k 31. 12. 1998), došlo na všech územích okresu k nepříznivému vývoji indexu stáří, což je podíl obyvatel poproduktivního (65 a více let) a předproduktivního (0 – 14 let) věku vyjádřený v procentech. Index stáří je nejvíce nepříznivý na území Bystřicka (96,1), kde výrazně převyšuje okresní průměr (85,2) a převyšuje i průměr celého kraje Vysočina (93,5) a je jen mírně pod průměrem celé ČR (97,3). Vývoj všech výše zmiňovaných údajů je možno porovnat v tab. 5.

Tab. 6: Věková struktura obyvatelstva obcí Mikroregionu Bystřicko k 31. 12. 2006

Obec	Počet obyv. k 31. 12. 2006	Obyvatelstvo ve věku						Index stáří	
		0 – 14 let		15 – 59 let		60 a více let		1998	2006
		abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %		
Blažkov	295	49	16,6	188	63,7	58	19,7	96,2	118,7
Bohuňov	235	40	17,0	165	70,2	30	12,8	47,3	75,3
Bukov	191	36	18,9	108	56,5	47	24,6	105,4	130,2
Bystřice n. P.	8 793	1 283	14,6	5 835	66,4	1 675	19	72,5	130,1
Dalečín	687	85	12,4	451	65,6	151	22,0	91,3	177,4
Dolní Rožínka	693	116	16,7	406	58,6	171	24,7	110,9	147,9

Horní Rožínka	85	16	18,8	50	58,8	19	22,4	72,0	119,1
Chlum – Korouhvice	44	7	15,9	30	68,2	7	15,9	92,3	100,0
Koroužné	265	29	10,9	159	60	77	29,1	241,2	267,0
Lísek	378	69	18,3	241	63,7	68	18	78,1	98,4
Milasín	52	12	23,1	32	61,5	8	15,4	300,0	66,7
Nyklovice	162	24	14,8	100	61,7	38	23,5	161,9	158,8
Písečné	205	34	16,6	132	64,4	39	19,0	120,0	114,5
Prosetín	404	72	17,8	251	62,1	81	20,1	80,0	112,9
Rodkov	97	24	24,7	47	48,5	26	26,8	173,7	108,5
Rovečné	643	82	12,8	401	62,3	160	24,9	131,8	194,5
Rozsochy	715	124	17,4	422	59,0	169	23,6	103,4	135,6
Rožná	757	117	15,5	509	67,2	131	17,3	79,1	111,6
Sejřek	156	25	16,0	91	58,3	40	25,7	135,7	160,6
Strachujov	151	24	15,9	93	61,6	34	22,5	206,3	141,5
Strážek	928	136	14,7	527	56,8	265	28,5	161,4	193,9
Střítež	97	12	12,4	65	67,0	20	20,6	88,2	166,1
Sulkovec	190	25	13,2	120	63,2	45	23,6	185,7	178,8
Štěpánov nad Svr.	715	80	11,2	454	63,5	181	25,3	140,9	225,9
Ubušínek	100	13	13,0	63	63,0	24	24,0	116,7	184,6
Ujčov	502	88	17,5	324	64,6	90	17,9	118,1	102,3
Unčín	199	36	18,1	122	61,3	41	20,6	84,6	113,8
Velké Janovice	126	19	15,1	78	61,9	29	23,0	63,6	152,3
Velké Tresné	123	9	7,3	80	65,0	34	27,7	292,9	379,5
Věchnov	331	52	15,7	216	65,3	63	19,0	83,9	121,0
Věstín	177	18	10,2	111	62,7	48	27,1	211,5	265,7
Vír	730	106	14,5	474	64,9	150	20,6	98,4	142,0
Zvole	635	118	18,6	393	61,9	124	19,5	94,2	104,8
Ždánice	180	33	18,3	109	60,6	38	21,1	120,5	115,3

Zdroj: [9].

Při pohledu na jednotlivé obce Mikroregionu, lze zjistit velmi výrazné rozdíly ve struktuře obyvatel, které se projevují změnou indexu stáří oproti minulému sledovanému období (k 31. 12. 1998). Nutno podotknout, že v tomto případě byl index stáří počítán jako podíl obyvatel poproduktivního (60 a více let) a předproduktivního (0 – 14 let) věku vyjádřený v procentech, nicméně vypovídající schopnost, která nám má ukázat vývoj struktury obyvatel, je stejná.

Nejvyššího růstu indexu stáří dosáhla obec Velké Janovice (90%), dále Štěpánov n. Svr., (85%), Střítež téměř 80%, Ubušínek téměř 70% a také samotná Bystřice n. P., a to skoro o 60 %. Naprostým unikátem je ale obec Velké Tresné, kde se již tak velký index stáří zvýšil ze 292,9% o téměř 90% na 379,5%. U Bystřice n. P. se dá tato skutečnost vysvětlit úbytkem přílivu mladých lidí z důvodu útlumu těžby uranu v lokalitě a tím pádem ke stárnutí populace. U ostatních menších obcí (cca kolem 100 obyvatel) má na index stáří velký vliv narození či úmrtí několika málo obyvatel.

Naopak u některých obcí se index stáří vyvíjel příznivě, a to např. u obce Milasín to bylo o extrémních 233%, u Rodkova a Strachujova o 65% a příznivý vývoj byl i u obcí Ujčov, Ždánice nebo Sulkovec. Jak je již uvedeno v předešlém odstavci, tak v tomto případě se narození většího počtu obyvatel oproti menšímu počtu zemědělců na těchto obcích projevilo pozitivně.

Při porovnání těchto údajů týkajících se růstu či poklesu indexu stáří, je opravdu důležité vzít v potaz velikost obcí, protože u malých obcí znamená narození, či úmrtí několika málo občanů velkou změnu tohoto indexu. Souhrnně lze ale za celý Mikroregion Bystřicko konstatovat, že od posledního sledovaného období (k 31. 12. 1998) došlo v výrazném růstu indexu stáří a to o 22,2% ze 128,2% na 150,4% což koresponduje s celospolečenským trendem stárnutí naší populace.

Tab. 7: Vzdělanostní struktura Mikroregionu v porovnání s vyššími územně správními celky k 1. 3. 2001

Území	Podíl obyvatelstva s nejvyšším dokončeným vzděláním z celkového počtu obyvatel
-------	--

	starších 15-ti let (v %)							
	Základní a bez vzdělání		Vyučeni		Středoškolské s maturitou		Vysokoškolské	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001
Bystřicko	38,3	27,6	39,0	44,5	18,5	20,2	4,2	5,8
Okres Žďár n. S.	35,6	24,5	37,7	40,6	21,4	23,7	5,2	7,2
Kraj Vysočina	36,1	24,5	37,5	40,6	21,4	24,2	5,1	6,7
Česká republika	34,5	23,5	35,4	38,0	22,9	24,9	7,2	8,9

Zdroj: [8], [9].

Podobně jako věková struktura, nevyznívá příznivě ani struktura obyvatel Mikroregionu podle nejvyššího dokončeného vzdělání. Při posledním sčítání lidu v roce 2001 (novější data nejsou k dispozici) měl Mikroregion nejvyšší podíl obyvatel starších 15-ti let bez vzdělání nebo se základním vzděláním a také vyučených. Podíl středoškoláků s maturitou a absolventů vysokých škol byl naopak nejnižší. Při porovnání údajů z roku 1991 a 2001 je vidět trend zvyšování vzdělanosti obyvatel, a to u všech srovnávaných územních celků. Mikroregion Bystřicko je na tom ale pořád ze všech mikroregionů žďárského okresu nejhůře. Od posledního sčítání lidu uplynulo již osm let, a proto jsou údaje z tabulky č. 7 poměrně zastaralé, nicméně závěrem lze konstatovat, že vzdělanost obyvatelstva neustále roste a např. podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí v ČR činil v polovině roku 2008 již 14%, přesto je to pořád méně než je průměr EU (cca 20%).

3 DOPRAVA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

3.1 Doprava

Dopravní polohu Mikroregionu Bystřicko lze označit za periferní, leží totiž stranou významných dopravních tahů. Z pohledu silniční sítě je nejvýznamnější komunikací jednoznačně silnice I. třídy I/19, která vede v trase Havlíčkův Brod – Žďár nad Sázavou – Nové Město n. M. – Bystřice n. P. – křižovatka s I/43 Brno – Svitavy a dále s prodloužením na Prostějov. Tato silnice, která byla v nedávné minulosti přeřazena mezi silnice II. třídy, se díky úsilí, hlavně města Bystřice n. P., podařila opětovně přeřadit mezi silnice I. třídy, což má mj. dopady na úrovni kraje v tom, že silnice I. třídy patří státu a tudíž finančně nezatěžuje krajský rozpočet tak, jak je to u silnic II. třídy.

K dalším základním silničním osám patří ještě silnice II/387 Štěpánov n. S. – Tišnov, II/385 Nové Město n. M – Dolní Rožínka – Tišnov, II/388 Vír – Bystřice n. P. – Zvole (resp. Dolní Rožínka) a II/357 Bystřice n. P. – Jimramov. Tuto kostru, jež je základem pro místní dopravu v Mikroregionu, doplňují silnice III. třídy, které jsou vesměs ve velmi špatném stavu a jejichž údržba je zanedbávána vlivem přetrvávajícího nedostatku finančních prostředků. Podle analýzy, která byla provedena v roce 2005 je v nevyhovujícím a havarijním stavu celkem 45% silnic II. třídy a dokonce 55% silnic III. třídy v regionu.

Tab. 8: Nejzatíženější úseky silniční sítě Mikroregionu mimo intravilán města Bystřice n. P.

Číslo silnice	Úsek	Počet všech motorových vozidel za 24 hodin
II/388	Bystřice n. P. – odbočka na Dolní Rožínku	3 433
I/19	odbočka na Rozsochy – Bystřice n. P.	3 103
I/19	odbočka na Rozsochy – Olešná křižovatka s II/385	2 971
II/385	Olešná křižovatka s I/19 – Zvole	2 872
I/19	Bystřice n. P. – Štěpánov n. S.	2 582
II/387	Štěpánov n. S. – Nedvědice	2 070
II/357	Bystřice n. P. – Dalečín	2 003
II/385	Zvole – Dolní Rožínka	1 845
II/385	Dolní Rožínka – odbočka na Sejřek	1 654
II/388	Bystřice n. P. – Vír	1 093

Zdroj: [14].

Při pohledu na tabulku č. 8 je zřejmé, že nejzatíženější úseky jsou kolem Bystřice n. P. a Dolní Rožínky, což jednoznačně souvisí s dojížděnou obyvatel za zaměstnáním, protože v těchto lokalitách se nachází nejdůležitější zaměstnavatelé v Mikroregionu, a to GEAM v Dolní Rožínce a Wera Werk v Bystřici n. P. Při porovnání se sčítáním intenzity dopravy v roce 1995 je patrný výrazný nárůst (20%), při prakticky stejné kvalitě a stejné hustotě silnic Mikroregionu.

Územím Mikroregionu vede i železniční trať, která má spíše lokální význam – trať 251 z Tišnova vede přes Rožnou, Bystřici n. P., Rozsochy do Žďáru nad Sázavou. Význam trati, která byla zprovozněna v roce 1905 spočívá v propojení Bystřicka s okresním městem Žďár nad Sázavou a dále Havlíčkovým Brodem a Prahou na straně jedné a s Tišnovem, Kuřimí a Brnem na straně druhé. Trať má také význam pro rekreační dopravu z Brněnska na Vysočinu.

3.2 Dopravní obslužnost

Otázka financování veřejné dopravy je stále jedním z témat, které je hlavně na lokální úrovni velmi často diskutováno. Příčinou jsou hlavně rozdílné potřeby jednotlivých obcí a jejich závislost na dopravě v souvislosti s počtem vyjíždějících obyvatel za prací, vzdálenosti obce od dojížděkových center, finanční možnosti obce, atd. Z veřejných prostředků je zajišťována tzv. základní dopravní obslužnost a obce doplácí na spoje nad rámec této základní obslužnosti. V praxi tak je většinou zajištěna doprava ráno do zaměstnání a do škol a návrat ze škol a ze zaměstnání. Spoje nad tento rámec, pokud nejsou samozřejmě ziskové a dopravce je neprovozuje ze své vlastní iniciativy, jsou placené jednotlivými obcemi. Jelikož jsou ale obecní

pokladny spíše prázdné a navíc musí pečlivě vážit účelnost všech svých výdajů, došlo v nepracovních dnech k velmi výraznému utlumení dopravní obslužnosti. Ve venkovských sídlech je tak dnes osobní automobil téměř nepostradatelný a víkendy lze z pohledu veřejné dopravy označit za dny „dopravního klidu“. Z provedeného dotazníkového šetření je s dopravní dostupností nespokojeno 38 % převážně malých obcí.

4 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE

4.1 Technická infrastruktura

Vybavenost technickou infrastrukturou je jednou z dalších základních charakteristik daného území. Určuje nejen kvalitu bydlení obyvatel, ale také potenciálním investorům podává informaci o tom, jak jednoduché či naopak složité bude napojení nové podnikatelské investice na rozvody elektřiny, plynu, zdroj pitné a užitkové vody a odkanalizování.

Rozšíření jednotlivých sítí je však rozdílné a závisí na mnoha faktorech. Mezi nejdůležitější patří poloha území vzhledem k pátevní infrastruktuře a velikost odběru či rozsah služby závisící na počtu připojených obyvatel či existence velkoodběru např. pro podnikatelské účely. Zvláště v podmínkách regionu s typickou rozdrobenou sídelní soustavou, členitým terénem a náročnými klimatickými podmínkami se pak tyto skutečnosti promítají do vysoké finanční náročnosti na zajištění srovnatelné vybavenosti a kvality technické infrastruktury.

Zdrojem informací o stavu a kvalitě technické infrastruktury na území Mikroregionu bylo především dotazníkové šetření v obcích a také rozhovory s jejich starosty. V některých obcích jsou určité sítě kapacitně nedostatečné nebo chybí úplně a představují tak bariéru další bytové výstavby, případně podnikatelských investic. Souhrnný přehled o aktuálním stavu vybavení inženýrskými sítěmi obcí Mikroregionu je uveden v tab. č. 9.

Obce jsou v oblasti zásobování elektrickou energií vybaveny standardně, tzn. že žádná z nich netrpí opakujícími se výpadky elektřiny ani jinými vážnějšími provozními problémy typu „podpětí“ - zejména v okrajových částech sídel.

Díky rozsáhlé a nákladné rekonstrukci telefonních rozvodů a přebudování ústředí na moderní digitální s možností neomezeného připojení dalších účastníků je pokrytí regionu pevnými telefonními linkami na dobré úrovni. V současné době případný nedostatek kabelového spojení supluje mobilními telefony.

Velmi důležitá je otázka dostupnosti a šíření informací prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Díky tomu, že umožňuje sdílet a distribuovat velké množství a šíří nejrůznějších informací, se také stává jedním z důležitých předpokladů efektivního podnikání a tím i hospodářského rozvoje. Zvláště v podmínkách území s poměrně rozdrobenou sídelní strukturou a nízkou hustotou osídlení může být tento způsob šíření informací velmi efektivní. Z pohledu veřejné správy je žádoucí podporovat budování veřejně přístupných míst s odpovídajícím technickým vybavením. Všechny obce Mikroregionu mají možnost se připojit k internetu telefonní linkou nebo pomocí bezdrátové technologie, ale s různou kvalitou a rychlostí.

Tab. 9: Vybavení obcí Mikroregionu technickou infrastrukturou

Obec	Plynofikace	Kanalizace	ČOV	Vodovod
Blažkov	ANO	ANO	NE	ANO
Bohuňov	ANO	NE	NE	ANO
Bukov	NE	NE	NE	ANO
Bystřice n. P.	ANO	ANO	ANO	ANO
Dalečín	ANO	ANO	ANO	ANO
Dolní Rožínka	ANO	ANO	ANO	ANO
Horní Rožínka	NE	NE	NE	ANO
Chlum – Korouhvice	NE	NE	NE	ANO
Koroužné	ANO	ANO	NE	ANO
Lísek	ANO	ANO	ANO	ANO
Milasín	NE	ANO	NE	ANO
Nyklovice	ANO	ANO	NE	ANO
Písečné	ANO	NE	NE	ANO
Prosetín	ANO	NE	NE	ANO
Rodkov	NE	NE	NE	ANO

Rovečné	ANO	NE	NE	ANO
Rozsochy	ANO	ANO	ANO	ANO
Rožná	ANO	ANO	ANO	ANO
Sejřek	NE	ANO	NE	NE
Strachujov	NE	NE	NE	ANO
Strážek	ANO	NE	NE	ANO
Střítež	NE	ANO	NE	ANO
Sulkovec	ANO	NE	NE	ANO
Štěpánov nad Svratkou	ANO	ANO	ANO	ANO
Ubušínek	ANO	NE	NE	ANO
Ujčov	ANO	NE	NE	ANO
Unčín	ANO	NE	NE	ANO
Velké Janovice	NE	NE	NE	ANO
Velké Tresné	NE	NE	NE	NE
Věchnov	NE	NE	NE	ANO
Věstín	NE	NE	NE	ANO
Vír	ANO	NE	NE	ANO
Zvole	ANO	ANO	NE	ANO
Ždánice	ANO	ANO	NE	ANO

Zdroj: [15], [16], internetové stránky obcí.

Z analýzy technické vybavenosti vyplývá, že zatímco větší obce mají dobrou úroveň technické vybavenosti (ČOV, vodovod, plynofikace), tak menší obce tuto vybavenost postrádají.

Při porovnání vybavenosti s předešlým obdobím (rok 2000), je vidět zřetelný posun k lepšímu a to hlavně v zavedení plynofikace, kdy v předešlém období plyn uvádělo 14 obcí a v roce 2008 již celkem 22 obcí. Dále se zlepšení týká vybudování kanalizace, zde je posun z 10 na 15 obcí. Další zlepšení je i v budování vodovodů a v současné době je bez vodovodu pouze Sejřek a Velké Tresné. Zlepšení, i když mírné, nastalo také ve vybavení obcí ČOV, od minulého období přibyly dvě a to v Dalečíně a v Rožné, tento malý nárůst je dán především finanční náročností těchto investičních akcí, které se pohybují v řádech několika milionů Kč.

4.2 Územně plánovací dokumentace

Z celkového počtu 34 obcí v Mikroregionu má 12 obcí (tj. 35%) schválený územní plán a 14 obcí (40%) má územní plán rozpracovaný. Celkem 28 obcí (82%) má zpracovanou urbanistickou studii (mezi těmito obcemi je i 5 obcí, které mají i schválený územní plán). Zbývající obec Velké Janovice nemá zpracován či rozpracován žádný územně plánovací dokument ani podklad.

Při porovnání s předešlým obdobím (rok 2000) došlo v této oblasti k jednoznačnému zlepšení situace, protože v tomto roce mělo schválený územní plán pouze 5 obcí a rozpracovaný mělo 12 obcí. Urbanistickou studii mělo zpracovanou 22 obcí a 5 obcí nemělo zpracován, či rozpracován žádný územně plánovací dokument ani podklad.

Pro předpokládaný rozvoj území nejsou podle nového stavebního zákona urbanistické studie (US) dostatečným podkladem, protože ta je ve skutečnosti pouze podkladem lokalizujícím základní směry rozvoje, ovšem bez zákonné závaznosti (US není předmětem schvalování), nehledě na to, že jejich kvalita je značně rozdílná. Je to dáno nejen rozdílností názoru zpracovatelů na rozsah a míru podrobností, ale také na rozdílnost požadavků zadavatelů. Proto se předpokládá, že zbývající obce si v budoucnu nechají zpracovat územní plán.

5 SITUACE NA TRHU PRÁCE

Situace na trhu práce a nezaměstnanost je jedním z hlavních ukazatelů hospodářské problémovosti území. Vývoj míry nezaměstnanosti v okrese Žďár nad Sázavou je ukázán v tabulce č. 10.

Tab. 10: Vývoj míry nezaměstnanosti v okrese Žďár nad Sázavou 2004 – 2008 (k 31. 12.)

Rok	Mikroregiony (%)					Okres (v %)
	Žďár n. S.	Bystřice n. P.	Nové Město n. M.	Velká Bíteš	Velké Meziříčí	
2004	7,2	12,1	9,7	7,7	8,4	9,0
2005	7,0	12,1	9,5	6,2	8,5	8,6
2006	5,9	11,1	9,8	6,0	7,7	8,1
2007	6,0	10,5	8,9	6,6	6,9	7,8
2008	5,6	9,2	7,8	6,6	7,1	7,0

Zdroj: [17].

Mikroregion Bystřicko je dlouhodobě nejproblémovějším mikroregionem v okrese. Jeho průměrná míra nezaměstnanosti dosáhla k 31. 12. 2008 9,2%, touto hodnotou se pohybovala 2,2% nad průměrem okresu (7,0%). Oblast se vyznačuje nadprůměrným podílem uchazečů se základním vzděláním (18%) a vyučených bez maturity (56%). Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo je 19, což výrazně převyšuje okresní průměr (5). Pro Mikroregion je charakteristická početně slabá a co do struktury chudá nabídka volných pracovních míst, přičemž v Mikroregionu je ještě z doby celostátního preferování rozvoje uranového průmyslu velký potenciál pracovních sil. Mikroregion má největší podíl pracovních sil v průmyslu (71%) a zemědělství (13%), v porovnání s celookresní nabídkou má největší podíl pracovních příležitostí z ostatních mikroregionů v oblasti průmyslu, a to především díky druhému největšímu zaměstnavateli okresu GEAM Dolní Rožínka. Území obce s rozšířenou působností Bystřice n. P. bylo v roce 2007 zařazeno do hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů, protože dlouhodobě patří kvůli vysoké nezaměstnanosti k problémovým regionům.

Tab. 11: Nezaměstnanost v obcích Mikroregionu Bystřicko k 31. 12. 2008

Obec	Míra nezaměstnanosti v (%)	Obec	Míra nezaměstnanosti v (%)
Blažkov	5,4	Rožná	5,2
Bohuňov	10,4	Sejřek	11,4
Bukov	6,2	Strachujov	11,8
Bystřice n. P.	9,7	Strážek	8,2
Dalečín	10,0	Střítež	6,8
Dolní Rožínka	7,0	Sulkovec	5,3
Horní Rožínka	8,8	Štěpánov nad Svratkou	13,2
Chlum – Korouhvice	4,3	Ubušínek	4,1
Koroužné	18,0	Ujčov	8,8
Lísek	4,1	Unčín	12,7
Milasín	10,7	Velké Janovice	4,1
Nyklovice	1,3	Velké Tresné	12,3
Písečné	9,9	Věchnov	9,7
Prosetín	6,9	Věstín	8,9
Rodkov	5,3	Vír	8,2
Rovečné	10,2	Zvole	7,5
Rozsochy	7,1	Ždánice	5,6

Zdroj: [17].

Co se týče nezaměstnanosti v jednotlivých obcích Mikroregionu, i zde jsou vidět výrazné rozdíly, které ale dle čtvrtletní statistiky vydávané Úřadem práce v Bystřici n. P. značně oscilují, týká se to hlavně malých obcí cca kolem 30 až 50 ekonomicky aktivních obyvatel (Milasín, Horní Rožínka, Chlum-Korouhvice, Velké Janovice, Ubušínek) a je to stejně jako např. u indexu stáří působeno tím, že i ztráta zaměstnání např. tří lidí či naopak, má na výslednou nezaměstnanost velký vliv.

6 HOSPODÁŘSTVÍ

Struktura hospodářství Mikroregionu Bystřicko je ovlivněna mnoha faktory, především přírodními podmínkami, historickým vývojem, strukturou osídlení a geografickou polohou území. Hospodářství regionu je reprezentováno především stavebními, obchodními a zemědělskými organizacemi. Průmysl je zastoupen nejen v Bystřici n. P., ale průmyslové podniky se nachází také v dalších obcích regionu (Dalečín, Dolní Rožínka, Štěpánov n. S., Vír). Region je charakterizován jako oblast, kde dominující ekonomickou aktivitou bylo v uplynulých desetiletích jednak zemědělství a také těžba a zpracování uranové rudy. Protože obě tyto činnosti jsou v posledních letech utlumovány, rozvíjí se podnikatelská sféra v oblasti průmyslu a služeb.

Na území Mikroregionu bylo k 31. 12. 2006 registrováno celkem 3 466 ekonomických subjektů. Srovnání odvětvové struktury ekonomických subjektů v jednotlivých mikroregionech okresu přináší tabulka č. 12.

Tab. 12: Odvětvová struktura subjektů registrovaných v mikroregionech okresu Žďár n. S.

Mikroregion	Podíl v %								
	Zemědělství lesn. a vodní hospodář.	Průmysl	Stavebnictví	Doprava a spoje	Obchod, pohost. a ubytov.	Ostatní obchod. služby	Veřejná správa	Školství a zdravotnictví	Ostatní veřejné služby
Bystřice n. P.	16,4	15,6	13,1	2,6	25,9	11,7	3,1	3,0	8,6
Nové Město n. M.	14,9	13,8	10,8	2,5	26,6	16,6	2,3	3,0	9,4
Velké Meziříčí	12,0	17,3	12,2	3,0	27,9	15,4	1,9	2,9	7,4
Žďár n. S.	9,0	15,2	10,8	2,9	31,2	17,4	1,3	3,5	8,6
Okres Žďár n. S.	11,7	15,7	11,6	2,8	28,7	15,8	1,9	3,2	8,4
Kraj Vysočina	11,0	15,5	11,9	3,0	28,5	17,0	1,7	3,0	8,4

Zdroj: [13].

Mikroregion Bystřicko se ve srovnání s ostatními územími okresu vyznačuje výrazně nadprůměrným podílem primárního sektoru (zemědělství, lesní a vodní hospodářství). Zastoupení průmyslu je na průměrné úrovni, ale naopak výrazně podprůměrně jsou zastoupeny ostatní obchodní služby na počtu registrovaných hospodářských subjektů.

Zastoupení jednotlivých firem zaměstnávajících více než 50 zaměstnanců, což jsou firmy, které mají rozhodující vliv na zaměstnanost v Mikroregionu, je ukázáno v tab. č. 13. K těmto firmám patří i zaměstnavatelé působící ve veřejném sektoru jako je Městský úřad Bystřice n. P., Domov důchodců Mítrov a Vyšší odborná škola a Střední odborná škola zemědělsko-technická Bystřice n. P., pro které ale není zisk prioritou jejich existence, a proto nejsou do tabulky zahrnuty.

Při porovnání činnosti těchto firem je vidět naprostá převaha firem působících v oblasti průmyslu a naopak přítomnost pouze dvou firem, které se zabývají zemědělstvím. Toto nekoresponduje s tab. č. 12, kde zemědělství převažuje nad průmyslem i stavebnictvím, znamená to tedy, že většina firem působících v zemědělství zaměstnává méně než 50 zaměstnanců.

Tab. 13: Přehled rozhodujících průmyslových podniků v Mikroregionu Bystřicko k 31. 12. 2008

Název podniku	Druh činnosti	Počet zaměstnanců
DIAMO, s. p., o. z. GEAM D. Rožínka	Těžba a zpracování uranu	1 040
Wera Werk, s. r. o., Bystřice n. P.	Spotřební a kovodělný průmysl	463
Železářny, s. r. o., Štěpánov n. Svatkou	Hutnictví	134
Rotter, s. r. o., Vír	Textilní průmysl	128
Technické služby, a. s., Bystřice n. P.	Služby	89
Ladislav Rumler, Rovné	Obrábění	85
Rathgeber, k. s., Bystřice n. P.	Tiskařství	80
AGRO Zvole, a. s.	Zemědělská činnost	71

GAMA GROUP, a. s., Dalečín	Výroba zdravotnických přístrojů	70
Kovovýroba Dolní Rožínka, s. r. o.	Obrábění	60
Společnost Bohuňov, a. s.	Zemědělská činnost	60
Beton SPH, s. r. o., Bystřice n. P.	Stavebnictví	59
UNIMAM ENGLIŠ, s. r. o., Velké Tresné	Strojírenství	51

Zdroj: [17], [18], [22].

7 SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURA

7.1 Školství

7.1.1 Mateřské školy

V roce 2007 působilo na území Mikroregionu celkem 15 mateřských škol, zřizovatelem všech jsou příslušné obce. V mateřských školách bylo umístěno celkem 565 dětí, což je ale pouze 65% jejich kapacity. Tento stav koresponduje s demografickým trendem posledních cca 10 let, který se mj. vyznačuje nízkou porodností. Existují ale i mateřské školy, kde kapacita neumožňuje přijmout všechny děti, které by měly zájem, týká se to např. Rožné. Při porovnání „naplněnosti“ škol s ostatními mikroregiony okresu, je na tom Bystřicko nejhůře a výrazně zaostává za okresním a ještě výrazněji za krajským a celorepublikovým průměrem. Oproti minulému sledovanému období (rok 1999) klesl počet mateřských škol v celookresním součtu o alarmujících 32 mateřských škol, což je v absolutním součtu o 783 dětí méně. V horizontu cca 5 let by se ale tento nepříznivý trend měl zastavit, protože počet obyvatel ČR se začal od roku 2007 i díky přirozenému přírůstku zvyšovat, otázkou je, jak dlouho bude tento trend pokračovat.

Tab. 14: Přehled hlavních ukazatelů mateřských škol v mikroregionech okresu Žďár n. S. v roce 2007

Území	Počet MŠ	Kapacita škol	Počet žáků	% naplnění škol	Počet učitelů	Počet žáků/1 učitel
Bystřice n. P.	15	866	565	65,2	42	13,5
Nové Město n. M.	14	782	644	82,4	50	12,9
Velké Meziříčí	22	1 316	1 019	77,4	75	13,6
Žďár n. S.	24	1 558	1 344	86,3	107	12,6
Okres Žďár n. S.	75	4 522	3 572	79,0	274	13,2
Kraj Vysočina	286	15 061	15 216	101	1 257	12,1
ČR	4 776	274 359	280 487	102,2	23 060	12,2

Zdroj: [19].

7.1.2 Základní školy

Základních škol působilo na Bystřicku v roce 2007 celkem 15 a fungují jako příspěvkové organizace obcí, které jsou jejich zřizovateli. Bylo zde celkem 1 564 žáků, což je ale pouze polovina kapacity škol. Při porovnání naplnění kapacity je na tom oblast Bystřicka opět nejhůře ze všech mikroregionů okresu Žďár n. S.

Tab. 15: Přehled hlavních ukazatelů základních škol v mikroregionech okresu Žďár n. S. v roce 2007

Území	Počet ZŠ	Kapacita škol	Počet žáků	% naplnění škol	Počet učitelů	Počet žáků/1 učitel
Bystřice n. P.	15	3 078	1 564	50,8	122	12,8
Nové Město n. M.	14	2 854	1 777	62,3	128	13,9
Velké Meziříčí	22	5 198	2 748	52,9	232	11,8
Žďár n. S.	20	5 742	3 969	69,1	273	14,5
Okres Žďár n. S.	71	16 872	10 058	59,6	755	13,3
Kraj Vysočina	281	---	43 691	---	3 351	13,0

Zdroj: [19].

7.1.3 Střední školy

Dvě střední školy, které působí na území Mikroregionu, jsou naplněny z 90%, což je daleko nejvíce ze všech předškolních a školních zařízení, které zde působí a o 5% převyšují i okresní průměr. Tyto údaje svědčí o poměrně vysokém zájmu o středoškolské vzdělání.

Tab. 16: Přehled hlavních ukazatelů středních škol v mikroregionech okresu Žďár n. S.

Území	Počet škol	Kapacita škol	Počet žáků	% naplnění škol	Počet učitelů	Počet žáků/1 učitel
Bystřice n. P.	2	616	553	90	43	12,9
Nové Město n. M.	2	684	610	89	46	13,3
Velké Meziříčí	2	965	720	75	60	12,0
Žďár n. S.	5	2 340	1 956	84	157	12,5
Okres Žďár n. S.	11	4 605	3 839	85	306	12,7

Zdroj: [19].

7.1.4 Odborná učiliště

Jedno učiliště, které působí na území Mikroregionu, je zaplněno ze ¾, což je opět nad průměrem okresu. Poměrně značná volná kapacita (¼) však koresponduje s celospolečenským trendem „mít alespoň maturitu“, a proto v současné době není „in“ být vyučen a ovládat řemeslo. Již dnes je však na trhu práce nedostatek vyučených kvalifikovaných řemeslníků a tato situace se vzhledem k demografickému vývoji během několika let nezlepší.

Jako příklad řešení tohoto nepříznivého trendu je možno uvést spolupráci Vyšší a střední odborné školy zemědělsko-technické v Bystřici n. P., která ve spolupráci s firmou Wera Werk s. r. o. otevřela učební obor šitý přímo na míru této firmě, která si tak pro sebe do budoucna vychovává odborníky.

Tab. 17: Přehled hlavních ukazatelů odborných učilišť v mikroregionech okresu Žďár n. S.

Území	Počet škol	Kapacita škol	Počet žáků	% naplnění škol	Počet učitelů	Počet žáků/1 učitel
Bystřice n. P.	1	574	431	75	36	12,0
Nové Město n. M.	1	695	284	41	36	7,9
Velké Meziříčí	3	813	574	71	46	12,5
Žďár n. S.	4	1 700	1 120	66	104	10,8
Okres Žďár n. S.	9	3 782	2 409	63	222	10,8

Zdroj: [19].

7.2 Zdravotnictví a sociální péče

7.2.1 Zdravotní péče

Základem sítě zdravotní péče v Mikroregionu je poliklinika v Bystřici n. P. Samostatnou ordinaci praktického lékaře pro dospělé, děti a dorost, případně stomatologa či gynekologa mají také obce Dolní Rožínka, Rovečné, Rožná, Strážek, Štěpánov n. Svr. a Vír. V ostatních obcích je vzhledem k malé populační velikosti zřízení obdobných zdravotnických zařízení nereálné. Vyšší zdravotnické služby včetně lůžkových oddělení zajišťuje Okresní nemocnice v Novém Městě na Moravě.

Vybavenost zařízeními zdravotní péče se jeví na Bystřicku na poměrně dobré úrovni. Problémy jsou samozřejmě v malých obcích, kde musí obyvatelstvo za zdravotní péčí dojíždět.

7.2.2 Sociální péče

Sociální péče představuje činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám, které jsou handicapovány věkem, tělesnými či mentálními schopnostmi či sociálním původem a dalším osobám, které se ocitly v obtížné životní situaci. Tuto péči je možné rozčlenit na ústavní a terénní sociální péči.

Tab. č. 18: Celkový přehled poskytovatelů sociálních služeb v Mikroregionu Bystřicko

Název organizace, druh péče	Místo působení	Organizační forma	Zřizovatel
Dům s pečovatelskou službou Dolní Rožínka	Dolní Rožínka	Příspěvková organizace	Obec Dolní Rožínka
Domov důchodců Mitrov	Mitrov, (Strážek)	Příspěvková organizace	kraj Vysočina
Pečovatelská služba obce Vír	Vír	Příspěvková organizace	Obec Vír
Charitní pečovatelská služba pro seniory	Bystřice n. P.	Církevní právnická osoba	Biskupství brněnské
Nadosah – centrum protidrogové prevence pro mládež	Bystřice n. P.	Církevní právnická osoba	Biskupství brněnské
Kopretina – centrum pro rodiče s dětmi	Bystřice n. P.	Církevní právnická osoba	Biskupství brněnské
Klub v 9 – služby pro podporu duševního zdraví	Bystřice n. P.	Církevní právnická osoba	Biskupství brněnské
Centrum pro zdravotně postižené kraje Vysočina	Poliklinika Bystřice n. P.	Občanské sdružení	x
Sdružení Nové Město na Moravě, Občanská poradna pro dospělé ve složité životní situaci	Bystřice n. P.	Občanské sdružení	x
Terapeutická komunita Sejřek – pomoc drogově závislým	Sejřek	Občanské sdružení	Občanské sdružení Kolpingovo dílo ČR Žďár n. S.
Pedagogicko-psychologická poradna	Bystřice n. P.	Příspěvková organizace	kraj Vysočina
Home Care 1 – služby pro seniory poskytované v místě bydliště	Příční 81 Bystřice n. P.	Fyzická osoba	x
Home Care 2 – služby pro seniory poskytované v místě bydliště	Hornická 940 Bystřice n. P.	Fyzická osoba	x

Zdroj: [20].

Z uvedeného přehledu vyplývá, že v Mikroregionu působí poskytovatelé sociálních služeb pro různé cílové skupiny uživatelů a rovněž několik služeb a projektů na hranici sociální oblasti, snažící se o zkvalitnění života potřebným. Nejčastěji jsou stávající poskytovatelé zaměřeni na cílovou skupinu seniorů a osob se zdravotním postižením. Jsou zde však i cílové skupiny, které v současnosti obsloužené nejsou, nebo jen okrajově – jedná se o etnické skupiny, nezaměstnané, osoby v sociální krizi a nouzi, osoby společensky nepřizpůsobivé, bezdomovce a osoby ohrožené závislostmi. Na tyto typy sociálních skupin je třeba se v budoucnu významněji zaměřit. Ostatní typy poskytovatelů sociálních služeb jsou zastoupeny dostatečně a co se lokalizace týče i rovnoměrně v území celého Mikroregionu, samozřejmě s dominujícím centrem Bystřicí n. P.

8 CESTOVNÍ RUCH

V Mikroregionu Bystřicko existují velmi příznivé předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Je to dáno na jedné straně turistickým potenciálem krajiny, která svojí výškovou členitostí vytváří množství atraktivních zákoutí, pohledů a příležitostí pro různé typy turistických výletů, na druhé straně množstvím historických, kulturních a technických památek, které jako výsledky úsilí minulých generací doplňují obraz krajiny a dodávají jí neopakovatelný výraz. Právě jedinečná kulturní krajina, jako výsledek přetváření přírodní krajiny tvůrčí lidskou prací, je hlavním atributem přitahujícím turisty do území. Tento potenciál je zvyšován blízkostí velkých koncentrací obyvatel, především brněnské aglomerace, která je dobře dopravně dostupná (umožňuje tak realizaci jednodenních výletů veřejnou integrovanou dopravou), ale i obecně výhodnou polohou mezi oběma největšími aglomeracemi ČR.

8.1 Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu

Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu jsou na Bystřicku nadprůměrné. Primárně nejvýznamnějším atributem je kulturní krajina, zahrnující množství významných přírodních lokalit a kulturních památek. Mikroregion Bystřicko leží v severovýchodním cípu Českomoravské vrchoviny. Centrem oblasti je město Bystřice nad Pernštejnem, které poskytuje zájemcům všechny potřebné služby od ubytování a stravování až po možnosti sportovního a kulturního vyžití. Území Bystřicka náleží do kraje Vysočina (okresu Žďár nad Sázavou), na východě sousedí s Jihomoravským krajem, na severozápadě je krátká hranice s Pardubickým krajem, na západě sousedí s Mikroregionem Novoměstsko a na jihu s Mikroregionem Velkomezeříčko-Bítešsko.

Mikroregion se nachází v Hornosvratecké vrchovině, kde Žďárské vrchy na severu oblasti navazují na jižnější Nedvědicou vrchovinu, která je nejčlenitější částí celé Vysočiny. Krajina se zde mírně svažuje od severu k jihu, k neatraktivnějším místům pak patří údolí řeky Svratky, kde dochází k vysokému relativnímu převýšení (místy i přes 300 m). Vrchy kolem Svratky se tu pojí téměř v horské hřebeny a řadu nejvyšších vrchů Bystřicka lze nalézt právě tady, a to Horní les (774 m) u Nyklovic a Kočičí kopec (756 m) u Sulkovce. Podstatná část oblasti Bystřicka leží v přírodním parku Svratecká hornatina, který byl vyhlášen v roce 1996.

Bystřicko patří do úmoří Černého moře a celou oblast odvodňuje řeka Svratka se svými přítoky, z nichž největší jsou pravostranné Fryšávka, Bystřice, Nedvědička a Loučka. Svratka pramení u Křivého Javora a Žákovy hory, je dlouhá 173,9 km, plocha povodí je 7118,7 km². Vlévá se do Dyje ve střední nádrži Nové Mlýny. Kolem uvedených toků se zachovala spousta hradních zřícenin, na březích Svratky je to Dalečín, Pyšolec, Zubštejn a Hradisko u Štěpánova. Dominantní vodní plochou je přehradní nádrž Vír (dokončená 1958) s druhou nejvyšší hrází v ČR (76,5 m) a vodní plochou 223,6 ha vytváří v krajině výraznou dominantu a slouží jako zásobník pitné vody pro Brno. Nejvyhledávanější rybníky jsou Skalský a Domanínský v těsné blízkosti Bystřice n. P.

Jedno z nejvíce turisticky atraktivních míst v Mikroregionu je Westernové městečko Šiklův Mlýn u Zvole, které cca v posledních pěti letech prožívá nebývalý boom a každoročně sem přijíždí několik tisíc návštěvníků, jejichž příjezd má i příznivý multiplikační efekt na celý Mikroregion. Dominantou celého Mikroregionu (i když po posunutí hranic patří již do jiného kraje) je bezesporu hrad Pernštejn, jeden z nejkrásnějších a turisticky nejpřitažlivějších hradů ČR. Další, turisticky atraktivní památkou je gotický kostel sv. Michala ve Vítchově a také barokní kostel sv. Václava ve Zvoli, což je známé dílo architekta Jana Blažeje Santiniho.

Mikroregion Bystřicko je charakterizován jako oblast, kde dominující ekonomickou aktivitou bylo v uplynulých desetiletích jednak zemědělství, jednak těžba a zpracování uranové rudy. Protože obě tyto činnosti jsou v posledních letech utlumovány, snaží se obce Mikroregionu společně s podnikatelskou sférou hledat alternativní činnosti. Jednou z nich, která byla zakotvena také do programových dokumentů Mikroregionu, je turistika, pro niž jsou v oblasti příhodné podmínky a ty nejsou dosud dostatečně využívány, i když situace se od posledního sledovaného období (rok 2000) zlepšila, a to i díky větší propagaci území. Asi jednu třetinu území pokrývají lesy, více než polovinu tvoří zemědělská půda.

8.2 Infrastruktura pro cestovní ruch

Turistickému potenciálu odpovídá i celá řada značených turistických cest, které jsou většinou využívány pro jednodenní pěší turistiku. K těmto cestám patří Pěší trasa Z1 – malá hradní (16 km), Pěší trasa Z2 – velká hradní (26 km), Pěší trasa Z3 – do nejkrásnějšího údolí na světě (21 km).

Dále je to celá řada cyklotras, které se stávají velmi populární např. pro rodinné výlety. Patří sem Cyklotrasa B1 – kolem bystré vody malá (31 km), Cyklotrasa B2 – kolem bystré vody střední (55 km), Cyklotrasa B3 – kolem bystré vody velká (61 km), Cyklotrasa Z4 – výhledová (19 km), Cyklotrasa Z5 – malá zubří (14-38 km), Cyklotrasa Z6 – velká zubří (59 km). Další možností sportovního vyžití na kole jsou tzv. cyklovýlety, kterých je celkem osm, jsou rozděleny podle délky od 25 do 70 km a vedou z velké části obcemi Mikroregionu. V Mikroregionu je vybudována i jedna cyklostezka, tzv. Svratecká vodohospodářská naučná stezka, jejíž délka je 16 km a vede malebnou přírodou kolem Vírské přehrady.

Vytyčení cyklotras v posledních letech odráží rostoucí zájem o tento druh sportu a délkou vyznačených cyklotras patří Mikroregion v ČR k nadprůměrným. Územím prochází i dvě dálkové značené cyklotrasy (Pražská a Regionální moravskoslezská cyklotrasa A). Jak je vidět, nabídka je velmi široká a vybere si opravdu každý.

V neposlední řadě je možno v zimním období využít lyžařské vleky, které se v členitém terénu Mikroregionu také nachází, jsou to vleky v Karasíně u Bystřice n. P. a v Dalečíně, oba jsou vybaveny i umělým osvětlením.

Velké množství informací, které jsou užitečné pro návštěvníky Mikroregionu, poskytuje formou letáků a dalších materiálů velice dobře vybavené Turistické a informační centrum (TIC) v Bystřici n. P.

8.3 Ubytovací zařízení

Atraktivita kulturní krajiny Mikroregionu se odráží v nabídce turistického ubytování, která je poměrně pestrá. Celková ubytovací kapacita je uvedena v následující tabulce.

Tab. č. 19: Ubytovací kapacity v obcích Mikroregionu Bystřicko

Obec	Typ zařízení	Název	Ubytovací kapacita (lůžek)
Bystřice n. P.	Hotel	Hotel Angela	29
	Penzion	Penzion Hotelovka	35
	Penzion	Penzion Borovinka – Domanín	26
	Penzion	Penzion pod Lipami – Domanín	14
	Ubytovna	Sporthotel	51
	Ubytovna	Domov mládeže	111
	Ubytovna	Internát pod Horou	35
	Soukromé	Starý špitál	7
	Soukromé	Zbyněk Matuška – Domanínek	5
	Soukromé	Na Hájence – Karasín	4
	Soukromé	U Dvořáků – Karasín	11
	Soukromé	Ski areál – Karasín	16
	Soukromé	U Boba – Karasín	6
Dalečín	Soukromé	Apartmány Dalečín	8
	Soukromé	Gama Group apartmány	18
	Soukromé	Gama Group Vila	16
	Soukromé	U sjezdovky	14
Horní Rožínka	Soukromé	Statek Doubravka	11
Lísek	Hotel	Hotel Skalský Dvůr	122
	Hotel	Hotel Vojtěchov	35
	Soukromé	U Houdků	6
	Soukromé	Katalin	8
	Soukromé	Hájovna – Vojtěchov	12

Prosetín	Penzion	Čtyři Dvory	37
Rovečné	Penzion	Penzion U Lípy	30
Rozsochy	Soukromé	U Pazderů	8
Rožná	Hotel	Hotel Hájek	23
	Ubytovna	Ubytovna obce Rožná	8
Strážek	Penzion	Lesní penzion Podmitrov	100
Štěpánov nad Svratkou	Penzion	Penzion Hodůnka	25
	Soukromé	U Kotlánů	8
Ujčov	Penzion	Penzion Zubr	22
	Soukromé	U Lukášků – Lískovec	10
Unčín	Penzion	Penzion Horácko	27
Vír	Penzion	Penzion Pohádka – Hluboké	20
	Ubytovna	Ubytovna obce Vír	45
	Hotel	Hotel Siesta	52
Zvole	Hotel	Hotel Colorado Grand Šiklův Mlýn	84
	Penzion	Penzion Colorado Grand Šiklův Mlýn	120

Zdroj: [3], [21].

Z tabulky je možno posoudit, že ubytovací kapacity jsou ve 14 z 34 obcí Mikroregionu a dále to, že větší ubytovací zařízení je situována ve dvou oblastech. První je oblast Bystřice n. P. a její blízkém okolí a druhá je oblast v okolí Vírské přehrady (Vír, Dalečín, Unčín). Celková kapacita ubytovacích zařízení uvedených v tabulce č. 19 je 1219 lůžek, což je oproti minulému sledovanému období (rok 2000) značný nárůst o skoro 500 lůžek. Není to ovšem způsobeno jenom tím, že by se budovaly ubytovací kapacity nové, ale také tím, že některá zařízení nebyla do této statistiky zahrnuta i když existovala.

Pro srovnání činil počet lůžek v kraji Vysočina v roce 2007 celkem 19 750 ve všech typech ubytovacích zařízení a 2 974 míst pro stany a karavany [10]. Oproti tomu byla v roce 2008 obsazenost (tzv. čisté využití lůžek) těchto zařízení pouhých 23% [11].

Pokud doplníme kapacitu lůžek Mikroregionu Bystřicko uvedenou v tab. č. 19 o sezónní kempy, které jsou na Dvořištích u Bystřice n. P., u Domanínského rybníka, u penzionu Podmitrov, u hotelu Vojtěchov a v Šiklově Mlýně, je možno konstatovat, že nabídka ubytování je pro návštěvníky Mikroregionu dostatečná, protože využitelnost těchto ubytovacích zařízení bude podobná jako v celém kraji Vysočina.

9 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Hlavním reliéfovým fenoménem Mikroregionu Bystřicko je údolí Svratky a navazujících údolí jejich přítoků označované jako Svratecká hornatina, stejnojmenný je i název přírodního parku, který pokrývá větší část území Mikroregionu. Hluboké údolí Svratky s vodními nádržemi Vír I a II, zaklesnutými meandry, místy širokou údolní nivou s významnými zásobami podzemních vod, velmi rozmanitým využíváním údolních svahů, sice převážně zalesněnými, ale místy s relikty pastvin, polí a luk, je přírodní osou území, na kterou navazují přítoky Svratky.

Jde o vodní toky Bystřici, Nedvědičku, Loučku a Bobrůvku, které vytvářejí rovněž sice menší, ale přesto výrazně zahloubená údolí, navazující na hlavní svratecké údolí. Na tato údolí navazují menší údolí přítoků zmíněných vodních toků, dohromady vytvářejí stromovitý obraz vodní sítě, která má svůj počátek ve svahových úpadech a suchých údolích. Údolí jsou oddělena meziúdolními hřbety s mozaikou kopců, pahorků a hřbítků. Reliéf Mikroregionu je velmi členitý vertikálně i horizontálně, výškový rozdíl je přes 400 m., nejvýše vystupuje Horní les (774 m n. m.) a nejnižší je položen Ujčov (334 m n. m.).

Chladnější typ podnebí dává velké šance pro zimní rekreaci a sporty vázané na sněhovou pokrývku. Toto podnebí je vhodné i pro letní rekreaci a sporty a umožňuje i pobyty u vody s koupáním (Domanínský a Skalský rybník). Region má velmi dobré uspořádání krajiny, která umožňuje lesnictví, podhorské zemědělství, letní i zimní rekreaci, turistiku a sporty, využívající významné vodní zdroje (Vírská přehrada). Ochrana přírody ale nemusí být v rozporu s využíváním krajiny, ba naopak, je výzvou pro šetrnější vztah k přírodě krajiny, která poskytuje kvalitní životní prostředí.

Na území Mikroregionu není rozvinut těžký nebo chemický průmysl, v blízkosti není ani žádná tepelná elektrárna, která by znečišťovala životní prostředí. Krajina je ale lokálně postižena více než padesátiletou těžbou uranové rudy v oblasti Dolní Rožínky a Rožné. Toto zatížení vyžaduje neustálý monitoring a zmírňování dopadů těžby a úpravy na krajinné ekosystémy. Je to úkol dlouhodobý, spojený s čištěním důlních i odkalištních vod a s likvidací vlastních odkališť.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

10 ANALÝZA NAPLNĚNÍ PROGRAMU ROZVOJE Z ROKU 2000

Jedním z úkolů této strategie je analyzovat naplnění Programu rozvoje Mikroregionu Bystřicko, který byl zpracován v roce 2000 a byly v něm stanoveny konkrétní projekty (akce), které si jednotlivé obce Mikroregionu stanovily k jednotlivým problémovým okruhům zrealizovat. Tyto akce byly stanoveny v časovém horizontu cca 5 let a byly zde uvedeny i předpokládané finanční zdroje a předpokládaný investor. Toto vyhodnocení je velice důležité před vypracováním nové strategie proto, aby si bylo možné udělat skutečnou představu o realitě naplnění strategie předešlé. Nová strategie bude vycházet z analýzy území, z dotazníkového šetření mezi jednotlivými obcemi a následně vytvořené SWOT analýzy. Případné nenaplnění některých akcí může vést znovu k zařazení do nové strategie rozvoje.

10.1 Problémový okruh ekonomika a zaměstnanost

Tento problémový okruh zahrnoval tyto strategické cíle:

- zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky,
- zvýšení hospodářského významu a přínosu cestovního ruchu a rekreace,
- restrukturalizace zemědělské výroby a ekonomická stabilizace venkova.

Tabulka č. 20: Vyhodnocení problémového okruhu ekonomika a zaměstnanost

Obec	Název akce	Realizace proběhla	Skutečné náklady v tis. Kč	Investor
Dolní Rožínka	Podnikatelské využití volných budov	Ano	Neuvedeno	Neuvedeno
Bystřice n. P.	Dostavba průmyslové zóny	Ano	19 500	Město, MPO
Blažkov	Vybudování rybníka určeného k rekreačním účelům	Ne – nedostatek financí	---	---
Dalečín	Turistická ubytovna	Ne – nedostatek financí	---	---
Sulkovec	Koupaliště	Ne – nedostatek financí	---	---
Vír	Turistická ubytovna	Ano	2 000	Obec, KV
	Stravovací zařízení	Ne – nedostatek financí	---	---
	Koordinace v oblasti turistiky	Ano	8 000	Obec, mikroregion, KV
Rovečné	Stavba rozhledny	Ano	Neuvedeno	Eurotel Praha
	Výroba a instalace turistických map a naučných stezek	Ne – nedostatek financí	---	---
Rozsochy	Vykoupení parcel určených pro podnikání	Ne – nesouhlas vlastníků pozemků	---	---
Velké Tresné	Cyklostezka	Ano	20	Město Olešnice

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

Z akcí týkajících se problémového okruhu ekonomika a zaměstnanost, byla pro další hospodářský rozvoj Mikroregionu velice důležitá dostavba průmyslové zóny v Bystřici n. P. Jak však ukázal vývoj dalších let, nepodařilo se do této zóny přilákat předpokládané investory i přes některé reálné vypadající vyhlídky (firma Hartwall). Touto problematikou se opět zabývá strategie nová, konkrétně prioritou podpora rozvoje malých a středních podniků.

10.2 Problémový okruh technická infrastruktura

Tento problémový okruh zahrnoval tyto strategické cíle:

- optimalizace rozvoje sítí technické infrastruktury,
- zkvalitnění a modernizace dopravní sítě,
- rozvoj informačních a komunikačních technologií.

Tabulka č. 21: Vyhodnocení problémového okruhu technická infrastruktura

Obec	Název akce	Realizace proběhla	Skutečné náklady v tis. Kč	Investor
Blažkov	Plynofikace	Ano	2 700	Obec, SFŽP
	Rekonstrukce místní komunikace k Western. městečku Šiklův Mlýn	Ano - provedla obec Zvole	2 100	Obec Zvole
Bohuňov	Splašková kanalizace a ČOV	Pouze kanalizace	750	Obec
	Vodovod	Ano	2 000	Obec, KV
Bystřice n. P.	Rekonstrukce ČOV	Ano	94 000	Město, SFŽP, EU
Dalečín	Výstavba ČOV	Ano	42 000	Obec, SFŽP
Dolní Rožínka	Kanalizace	Ne – nedostatek financí	---	---
	Plynofikace	Ano	4 900	Obec, JMP, SFŽP
Horní Rožínka	Rozšíření infrastruktury pro nové parcely	Ne – problémy s pozemky	---	---
	Oprava komunikací	Ano – částečně	200	Soukromá osoba
	ČOV, biologický rybník	Ano – pouze biol. rybník	180	Soukromá firma
Koroužné	Vodovod	Ne – nedostatek financí	---	---
	Výstavba ČOV	Ne – nedostatek financí	---	---
Lísek	Plynofikace	Ano	9 600	Obec, SFŽP
Milasín	Plynofikace	Ne – nedostatek financí	---	---
Nyklovice	Výstavba ČOV	Ne – nedostatek financí	---	---
Písečné	Rekonstrukce vodovodu	Ne – nedostatek financí	---	---
	ČOV a kanalizace	Ne – nedostatek financí	---	---
	Obnova komunikací	Ano	1 200	Obec, POV
Prosetín	ČOV	Ne – nedostatek financí	---	---
	Rozšíření plynofikace	Ano	Neuvedeno	Neuvedeno
	Oprava komunikací	Ano	300	Obec
Rovečné	Rekonstrukce vodovodu	Ano	8 800	Obec, MZ
	ČOV a kanalizace	Ne – nedostatek financí	---	---
	Rekonstrukce komunikací	Ano	1 400	Obec
Rozsochy	Kanalizace Albrechtice	Ne – nedostatek financí	---	---
	ZTV k novostavbám	Ano	2 300	Obec
	Komunikace a chodníky k novostavbám	Ano	600	Obec
	Komunikace Vojetín	Ano	370	Obec
Rozsochy	Oprava místní komunikace do Bystřice n. P.	Ano	1 300	Obec
Rožná	ČOV a kanalizace	Ano	45 000	Obec, SFŽP, SVK Žďársko

	Plynofikace Josefova	Ne – malý zájem občanů	---	---
	Inženýrské sítě Rožná	Ne – nedostatek financí	---	---
	Rekonstrukce místní spojovací komunikace	Ne – nedostatek financí	---	---
	Připojení kabelu Dolní Rožínka – Rožná + rekonstrukce místních telefonních sítí	Ano	4 800	Telecom
Sejřek	Oprava kanalizace	Ano	540	Obec
Strážek	Vlastní zdroj vody	Ano	6 500	Obec, MF
	Dobudování veřejného vodovodu v Habří a Meziboří	Ano – pouze v Habří	450	Obec
	ČOV a kanalizace	Ne – nedostatek financí	---	---
	Plynofikace	Ano	9 200	Obec, SFŽP
Střítež	Plynofikace	Ne – malý zájem občanů	---	---
Sulkovec	Plynofikace	Ano	Neuvedeno	Obec
	Propojení komunikace Korouhvice – Bystré	Ne – nedostatek financí	---	---
	Výstavba ČOV	Ne – nedostatek financí	---	---
Ubušín	Oprava obecního vodovodu	Ano	120	Obec
	Oprava komunikací	Ano	300	Obec
Ujčov	Vodovod Dolní Čepí	Ano	2 500	Obec, MZ
Unčín	Vodovod	Ne – nedostatek financí	---	---
	Rekonstrukce přístupové komunikace	Ne – nedostatek financí	---	---
Věchnov	Kanalizace	Ne – nedostatek financí	---	---
Vír	Kanalizace	Ne – nedostatek financí	---	---
	Plynofikace	Ano	12 000	Obec, SFŽP
	Oprava komunikací	Ano	1 500	Obec, POV
Zvole	Plynofikace – Branišov	Ano	2 050	Obec
	Rekonstrukce místní komunikace k Western. městečku Šiklův Mlýn	Ano	2 100	Obec
	Výstavba ČOV	Ne – nedostatek financí	---	---
Ždánice	Opravy místních komunikací	Ano	Neuvedeno	Obec, POV

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

Pokud hodnotíme akce týkající se problémového okruhu technická infrastruktura, tak v této oblasti dominují dva druhy investičních akcí a to plynofikace a také budování kanalizací a ČOV v obcích. Všechny obce (mimo Milasína), které si naplánovaly vybudování plynofikace, tyto investice v případě zájmu svých občanů zrealizovaly, a to za výrazné dotační pomoci SFŽP. Akce v podobě budování kanalizací a ČOV dopadly o poznání hůře a mimo dvou obcí (Dalečín a Rožná) se je nepodařilo hlavně z finančních důvodů zrealizovat. Další snahu obcí o realizaci výstavby kanalizací a ČOV je možno posoudit v nové strategii.

10.3 Problémový okruh lidské zdroje a venkov

Tento problémový okruh zahrnoval tyto strategické cíle:

- rozvoj lidských zdrojů a zvýšení kvality sociálního prostředí,

- obnova venkova a péče o venkovskou krajinu.

Tabulka č. 22: Vyhodnocení problémového okruhu lidské zdroje a venkov

Obec	Název akce	Realizace proběhla	Skutečné náklady v tis. Kč	Investor
Blažkov	Výstavba dětského hřiště	Ano	100	Obec
	Výstavba sportovního hřiště	Ne – nedostatek financí	---	---
	Rekonstrukce kulturního domu – II. etapa	Ano	1 500	Obec
	Zalesnění cca 2 ha zemědělsky nevyužívaných ploch	Ano	150	Obec
	Obnova zeleně v obci	Ano	100	Obec
	Vybudování požární nádrže	Ne – nedostatek financí	---	---
Bystřice n. P.	DPS s regionální působností	Ano	10 000	Město, MF
	Rozšíření, rekonstrukce hřbitova	Ano	7 500	Město
	Záměrná produkce biomasy pro účely spalování v kotelně	Ano	142	Město, SFŽP, CAB
Dalečín	Obecní byty	Ne – nedostatek financí	---	---
Dolní Rožínka	DPS	Ano	30 500	Obec, SFRB
Chlum-Korouhvice	Dokončení budovy OÚ	Ano	380	Obec
Písečné	Rekonstrukce kulturního domu	Ano	800	Obec, POV
	Rekonstrukce OÚ + výstavba 4 bytů v objektu OÚ	Ne – nedostatek financí	---	---
Písečné	Odbahnění rybníků	Ne – nedostatek financí	---	---
	Rekonstrukce školy	Ano	1 700	Obec, MMR
Prosetín	Víceúčelové hřiště	Ano	500	Obec
	Rekonstrukce obecního bytu	Ano	310	Obec
	Rekonstrukce budovy OÚ	Ano	750	Obec
	Vyčištění obecních rybníků	Ano	120	Obec
	Oprava omítky ZŠ	Ano	750	Obec
Rovečné	Výsadba alejí a ochranných pásů zeleně	Ne – nedostatek financí	---	---
	Rekonstrukce budovy č. p. 120	Ne – nedostatek financí	---	---
	Rekonstrukce polyfunkčního objektu	Ne – nedostatek financí	---	---
Rozsochy	Rekonstrukce a nová výstavba chodníků	Ano	4 600	Obec
	Oprava kostela a hřbitovní zdi	Ano – částečně (nesouhlas památ. ústavu)	620	Obec
Rožná	Fotbalové hřiště	Ano	3 800	Obec
	Půdní vestavby	Ano	3 500	Obec, SFRB
	Hřbitov	Ano	2 000	Obec
Sejřek	Klubovna	Ano	480	Obec
Strážek	Dobudování sportoviště	Ne – nedostatek financí	---	---
	Víceúčelová budova	Ano	3 700	Obec, MF
	Výstavba 6-ti byt. jednotky	Ano	6 800	Obec, MMR
Střítež	Hřiště	Ano	2 000	Obec
Sulkovec	Kompletace hřiště	Ano	700	Obec

	Výsadba zeleně, úprava veřejných prostranství	Ano – částečně	230	Obec
	Modernizace ZŠ	Ano	1 200	Obec
Ubušínek	Zalesňování obecních pozemků	Ne – nedostatek financí	---	---
	Oprava obecních budov	Ano	310	Obec
Ujčov	Výstavba sportovního areálu	Ano	1 300	Obec
	Chodník pro pěší	Ano	900	Obec
Unčín	Hřiště	Ano	800	Obec
	Obecní byty	Ano	1 500	Obec
	Veřejné osvětlení	Ano	210	Obec
Věchnov	Nové kabiny a soc. zařízení na fotbalovém hřišti	Ano	1 600	Obec
Velké Tresné	Malý sportovní areál	Ano	150	Obec, soukromá firma
Vír	Obnova tělocvičny	Ne – nedostatek financí	---	---
	Obecní byty	Ano	2 000	Obec, SFRB
Zvole	Sportovní areál	Ano	1 400	Obec
	Víceúčelová budova	Ne – nedostatek financí	---	---
	Výkup pozemků a vybavení infrastrukturou	Ano – pouze výkup pozemků	500	Obec
	Komplexní pozemkové úpravy	Ne – nezájem občanů	---	---
Ždánice	Oprava budovy bývalé ZŠ	Ano	1 300	Obec, POV

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

Při hodnocení akcí problémového okruhu lidské zdroje a venkov je nutno zmínit hlavně výstavbu dvou domů s pečovatelskou službou v Bystřici n. P. a v Dolní Rožince, protože tyto akce mají významný mikroregionální charakter. Z dalších plánovaných akcí tohoto okruhu je nutné vyzvednout realizaci několika akcí v oblasti budování sportovišť a také obecních bytů, což je významný atribut pro udržení mladých lidí v obcích.

10.4 Celkové vyhodnocení realizace akcí všech problémových okruhů

Do Programu rozvoje Mikroregionu Bystřicko z roku 2000 bylo do třech problémových okruhů zahrnuto celkem 122 akcí. Zcela zrealizováno bylo 74 akcí (61%) a částečně 6 akcí (5%). Naopak realizovat se z finančních důvodů nepodařilo 37 akcí (30%), z důvodu nezájmu občanů 3 akce (2,4%) a z důvodu nevyjasněnosti pozemků 2 akce (1,6%).

Závěrem lze konstatovat, že splněním cca 2/3 plánovaných akcí, lze považovat naplnění plánu jako úspěšné. Většinu akcí, které se zrealizovat nepodařilo, si jednotlivé obce naplánovaly zrealizovat ve strategii nové, viz kap. 13.

10.5 Akce nezahrnuté do programu rozvoje z roku 2000

Následující tabulka ukazuje akce, které byly jednotlivými obcemi zrealizovány, ale nebyly součástí Programu rozvoje Mikroregionu z roku 2000.

Tabulka č. 23: Akce nezahrnuté do programu rozvoje z roku 2000

Obec	Název akce	Skutečné náklady v tis. Kč	Investor
Bohuňov	Výměna oken KD	430	Obec

	Kanalizace – nová zástavba	1 000	Obec, KV
	Oprava komunikace	850	Obec
Bukov	Sportovní areál	3 800	Obec
	Dětské hřiště	800	Obec
	Topení v KD	2 000	Obec
	Nová podlaha a topení v kostele	500	Obec, KV
	Sociální zařízení v KD	600	Obec
	Betonový taneční parket	500	Obec
	Zateplení KD	500	Obec
	Vyčištění a úprava rybníka	700	Obec
Bystřice n. P.	Novostavba víceúčelové sportovní haly	58 800	Město, MF
	Rekonstrukce nádrže na koupaliště	24 800	Město
	Přestavba školní jídelny při ZŠ Nádražní	39 000	Město, MF
	Přestavba školní jídelny při ZŠ TGM	17 200	Město, MF
	Turistické informační centrum	17 300	Město, ROP, KV
	Návštěvnické centrum a informační systém cestovního ruchu Bystřicka	2 300	Město, ROP, KV
	Chodník u komunikace I/19 v obci Rovné	4 800	Město, SFDI
	Novostavba a oprava chodníků na ul. Zahradní a Ant. Štourače	4 500	Město, SFDI
	Rekonstrukce tělocvičny ZŠ TGM	11 200	Město, MF
	Rekonstrukce muzea	21 300	Město, MF
	Rekonstrukce a dostavba polikliniky	10 200	Město, ROP
	Půdní vestavba 18 bytových jednotek nad bytovým domem 939 - 947	11 000	Město, SFRB
	Revitalizace panelových domů na Sídlišti II	46 000	Město
	Odbahnění a rekonstrukce rybníka Argentina	7 600	Město, MZ
Chodník v úseku ulic Vírská a Pod Horou	7 100	Město, SFDI	
Dalečín	Rekonstrukce náměstí v Dalečíně	5 000	Obec, ROP
	Park volného času v obci Dalečín	5 500	Obec, ROP
Milasín	Oprava požární zbrojnice	100	Obec
	Vykoupení pozemků pod komunikací	100	Obec
	Oprava dětského hřiště	50	Obec, ČEZ
	Prodloužení obecní kanalizace	530	Obec, KV, ČEZ
	Oprava obecního úřadu	220	Obec, KV
Nyklovice	Plynofikace oblasti Nyklovice, Sulkovec a Ubušínek	10 800	Obce Nyklovice, Sulkovec a Ubušínek, SFŽP
	Oprava místních komunikací po provedené plynofikaci	1 400	Obec, POV
Písečné	Oprava střechy MŠ	900	Obec, POV
Rodkov	Oprava střechy KD	200	Obec, KV
	Oprava prodejny	150	Obec
	Oprava místní komunikace	150	Obec
	Oprava hasičské zbrojnice	40	Obec
	Výstavba a rekonstrukce chodníků	1 500	Obec
Rožná	Parkoviště u OÚ	1 750	Obec
	Rekonstrukce vodovodu (Rožná a osada Dvořiště)	5 650	Obec, SVK Žďársko
	Obratiště pro autobusy – Josefov	600	Obec
	Rekonstrukce MŠ na ZŠ a MŠ	20 000	Obec, MF
	Odbahnění rybníka ve Zlatkově	1 200	Obec, SFŽP
	Opravy místních komunikací	1 600	Obec
	Společenská budova – místní část Bor	1 260	Obec
Sejřek	Budova OÚ – výměna oken	170	Obec
	Rekonstrukce vodojemu a vodovodního řádu	1 300	Obec, KV
Strachujov	Oprava KD	500	Obec
	Oprava místních komunikací	800	Obec, KV

	Oprava veřejného osvětlení	100	Obec, KV
Strážek	Zpevnění svahu Barborka	4 000	Obec, MŽP
	Malá vodní nádrž Pod Jemnicí	4 800	Obec, MŽP
	Oprava komunikací Jemnice	10 800	Obec, MMR
	Oprava komunikací Strážek	4 800	Obec, MMR
Sulkovec	Hasičská zbrojnice Sulkovec	250	Obec, POV
	Obnova místních komunikací	250	Obec, POV
	Autobusové čekárny	230	Obec, POV
	Hasičská zbrojnice Polom	250	Obec, POV
	Oprava budovy OÚ	250	Obec, POV
	Oprava místní komunikace Polom – Korouhvice	220	Obec, POV
Štěpánov n. S.	Most, lávka, komunikace, vodovod (oprava po povodních)	7 000	Obec, MMR
	Lesnická technika	500	Obec, SZIF
	Rekonstrukce ZŠ a MŠ	33 500	Obec, MF
	Oprava komunikací a chodníků	2 000	Obec, POV
	Oprava kanalizace	6 500	VOV Brno
	Oprava elektroinstalace KD	700	Obec, POV
	Kanalizace „Bystřičák“	3 200	Obec, KV
	Oprava osvětlení a chodníků na hřbitově	200	Obec
Velké Janovice	Prodloužení vodovodů – lokalita Šumava	800	Obec
	Oprava soc. zařízení a vybudování ústředního vytápění v budově OÚ	400	Obec
	Posílení vodovodu	300	Obec
	Oprava hasičské zbrojnice	50	Obec
Věchnov	Oprava střechy na kapliče	200	Obec
	Odkup statku, jeho likvidace a vybudování inžen. sítí	3 800	Obec
Věstín	Oprava KD Bolešín	450	Obec, POV
	Oprava střechy KD Věstín	290	Obec
	Oprava střechy KD Bolešín	220	Obec, POV
	Oprava místní komunikace	300	Obec, POV
	Oprava radnice	270	Obec, POV
	Oprava místní komunikace	550	Obec, POV
	Rekonstrukce střechy KD Žleby	530	Obec, POV
Vír	Rekonstrukce školy	8 000	MF
	Rekonstrukce OÚ	8 000	Obec, POV
	Rekonstrukce has. zbrojnice	1 500	Obec, POV
	Výstavba sběrného dvora	3 000	Obec
Ždánice	Vybudování chodníků	440	Obec, POV
	Odbahnění horního rybníka a oprava čepu	360	Obec, POV
	Výměna oken a vchodových dveří na budově OÚ	220	Obec, POV

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

Při vyhodnocení programu rozvoje z roku 2000 si je třeba uvědomit, že plán je věc jedna a realita věc druhá. V mnohých případech je ale realita poněkud odlišná, a to se týká i programu z roku 2000. Z tabulky č. 23 je vidět, že jednotlivé obce nespolehaly jenom na realizaci akcí které si naplánovaly, ale aktivně realizovaly i akce jiné, jejichž potřeba pro ně vyplynula z jejich kontinuálního vývoje. Z tabulky si je možno udělat obrázek o potřebách a problémech jednotlivých obcí a je vidět, že většina akcí se týkala především infrastruktury, jako jsou místní komunikace, či budovy v majetku obcí. V celkovém součtu se mimo původní plán zrealizovaly akce za 464 980 tis. Kč.

11 SWOT ANALÝZA

Při zpracování SWOT analýzy je vycházeno z analýzy současného stavu Mikroregionu Bystřicko, která je uvedena v kapitolách 2 – 9. Dalším podkladem byly dotazníky, kde si jednotlivé obce stanovily svoje priority rozvoje a také uvedly bariéry, které jim v rozvoji brání.

11.1 Silné stránky

- existence profesionálně vedené kanceláře Mikroregionu → poradenství pro obce a společný postupu při udržitelném rozvoji území,
- zkušenosti vedení Mikroregionu se získáváním financí z fondů EU,
- dobrá spolupráce se sousedním Mikroregionem Novoměstsko → společně založená MAS Zubří země,
- významné vodní zdroje,
- podnebí i příroda vhodné pro letní i zimní rekreaci,
- hustá a rovnoměrná síť cyklotras na území Mikroregionu,
- poloha Mikroregionu na dálkových cyklotrasách,
- vysoký počet obcí s dostatečným ubytovacím zařízením cestovního ruchu,
- množství jedinečných historických kulturních památek,
- velká část území má statut velkoplošného přírodního parku,
- kvalitní turistické značení a naučné stezky,
- venkovský charakter území vytváří vhodné zázemí např. pro rozvoj agroturistiky,
- ve většině obcí je rozvinutá spolková činnost, která se stará o kulturní a sportovní vyžití obyvatel,
- existence velice dobře vybaveného (materiálově i personálně) turistického informačního centra (TIC) v Bystřici n. P.,
- nízká zátěž intenzivní dopravou,
- stabilní síť mateřských a základních škol,
- scénicky hodnotná, atraktivní členitá kulturní krajina,
- z rekreačního hlediska výhodná poloha území v blízkosti brněnské aglomerace.

11.2 Slabé stránky

- velmi nízká hustota zalidnění,
- rozdrobená sídelní struktura s vysokým podílem malých obcí,
- nedostatek financí v rozpočtech obcí,
- nepříznivá věková struktura obyvatel ve srovnání s ostatními mikroregiony okresu,
- nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel,
- díky demografickému úbytku dětí se snižuje počet mateřských a základních škol,
- nevyužitá kapacita MŠ, ZŠ a škol s učebními obory,
- nevyhovující napojení na vyšší silniční síť (dálnici D1),
- špatná dopravní obslužnost malých obcí,
- špatný stav silniční sítě,
- nedořešená problematika čištění odpadních vod → nízký podíl obcí napojených na splaškovou kanalizaci a ČOV,
- dlouhodobě nejvyšší nezaměstnanost mezi mikroregiony okresu,
- nízká adaptabilita pracovní síly, hlavně bývalých zaměstnanců uranových dolů,
- nedostatečný počet nově vytvářených pracovních míst,

- krátká a nejistá zimní sezóna,
- nízká intenzita soukromého podnikání,
- nízké zastoupení progresivních výrobních odvětví na hospodářské základně,
- omezení hospodářských činností na části území v důsledku limitů pásem hygienické ochrany vod,
- krajina lokálně poznamenaná těžbou uranové rudy.

11.3 Příležitosti

- soustavné monitorování nevyužitých průmyslových a zemědělských objektů a areálů v regionu a jejich nabídnutí podnikatelské veřejnosti,
- přímé napojení na dálnici D1,
- nové rozpočtové určení daní pro obce,
- značný potenciál území pro rozvoj různých forem agroturistiky,
- tvorba turistických produktů a balíčků, které by zahrnovaly ucelené programy trávení volného času pro vybrané skupiny návštěvníků,
- turistické zpřístupnění dalších míst rozšířením sítě značených cest a cyklotras, včetně naučných a tématických cest,
- zvýšená poptávka po moderních produktech cestovního ruchu (venkovská turistika, ekologická turistika apod.), včetně doprovodných programů,
- podmínky pro další rozvoj turistiky a prodloužení doby pobytu návštěvníků vybudováním další infrastruktury cestovního ruchu,
- navázání zahraniční spolupráce,
- transformace stávajících málo využívaných oborů středních odborných škol (učilišť) v koordinaci s potřebami trhu práce,
- maximální využití stávajících dotačních programů ČR z fondů EU v období 2007 – 2013,
- díky existenci MAS Zubří země možnost získání prostředků z programu LEADER,
- jako důsledek současného porodního boomu v ČR dojde k růstu počtu obyvatel Mikroregionu přirozenou cestou,
- podpora tvorby nových pracovních příležitostí a využití všech stávajících nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti,
- přilákání zahraničních investorů do připravené průmyslové zóny v Bystřici n. P. může významně zvýšit hospodářský potenciál Mikroregionu,
- využití komparativních výhod v oblasti pracovních nákladů pro získání zahraničních investorů,
- v souvislosti s celosvětově zvýšenou poptávkou po uranu, možnost dalšího pokračování těžby uranu v oblasti Dolní Rožínky a s tím související zaměstnanost v Mikroregionu,
- rozšíření výstavby ČOV v dalších obcích Mikroregionu.

11.4 Hrozby

- změny v legislativě,
- byrokracie,
- informační vakuum → neschopnost šířit informace a implementovat přijatou strategii,
- pasivita potencionálních partnerů,
- politické změny a to zejména na postech starostů i ve složení rad a zastupitelstev,
- nerozvíjení spolupráce mezi subjekty cestovního ruchu v regionu a v okolí může zvýšit nežádoucí vnitřní konkurenci mezi nimi,
- nedostatečná podpora malého a středního podnikání jako vhodného zdroje pracovních míst,

- stále trvající špatná dostupnost kapitálu pro stabilizaci a další rozvoj podnikání,
- zdivočení, zaplevelení krajiny zastavením její kultivace (nezájem o sečení luk),
- kvalita silniční sítě brání rozvoji podnikání v Mikroregionu,
- rozpad vozovek některých silnic III. třídy a jejich následné vyřazení ze silniční sítě,
- stále se zvyšující podíl starého obyvatelstva může vyvolat problémy v oblasti zdravotnictví a sociální péče a ve svém důsledku klást vyšší nároky na kapacity zařízení a poskytované služby,
- nerentabilita budování technické infrastruktury v rozdrobené sídelní struktuře může nadále snižovat atraktivitu malých obcí pro bydlení i podnikatelskou činnost,
- bez pokrytí území obcí schváleným územním plánem může být omezen další rozvoj Mikroregionu, především rozvoj podnikání a realizace veřejných staveb,
- pokračující nedostatek nově vytvářených pracovních míst s negativním vlivem na hospodářský rozvoj i sociální klima,
- postupný úbytek soukromě hospodařících rolníků vlivem špatné ekonomické situace a zhoršené věkové struktury,
- dlouhodobé vylidňování venkovských obcí a vůbec trvalý úbytek obyvatelstva,
- uchazeči s vyšším vzděláním budou i nadále nacházet práci spíše mimo Mikroregion,
- odchod kvalifikovaných pracovníků z venkova do měst, zejména za vyššími výdělky,
- periferní poloha a horší dopravní obslužnost Mikroregionu bude i nadále bránit rozvoji větších podnikatelských aktivit,
- ochranné zóny přírodního parku a oblasti kolem Vírské přehrady mohou představovat bariéry rozvoje ekonomické aktivity v území,
- opětovné znečištění ovzduší v obcích z důvodu návratu obyvatel k vytápění tuhými palivy,
- staré ekologické zátěže spojené s těžbou uranové rudy.

12 STRATEGICKÉ SMĚRY ROZVOJE MIKROREGIONU

12.1 Princip stanovení strategických směrů

Potřeby Mikroregionu se neustálým vývojem mění, je to výsledkem přirozených sociálních a ekonomických procesů na straně jedné a politické regulace na straně druhé. Cílem stanovení strategických směrů rozvoje Mikroregionu Bystřicko je formulovat takový souhrn opatření, jímž jednotliví aktéři v území mohou regulovat jeho vývoj žádoucím směrem.

Aktéry socioekonomického rozvoje Mikroregionu jsou všichni lidé a instituce, kteří zde žijí a působí, a to zejména samosprávy města Bystřice n. P. a dalších 33 obcí, podnikatelské subjekty, orgány státní správy, neziskové organizace a všechny typy občanských sdružení. Mikroregion je také ovlivňován politickou situací ČR a v poslední době také čím dál více hlavně v souvislosti s možností čerpání financí z evropských fondů i EU. Místní aktéři mají však na rozvoj území největší vliv, protože zde žijí a s problémy a potřebami tohoto „svého“ území se setkávají každý den a mohou tak nejučinněji regulovat směr rozvoje Mikroregionu (princip subsidiarity).

12.2 Rozvojové priority a bariéry obcí Mikroregionu

Jak je již zmíněno v předchozích kapitolách, je pro stanovení strategických směrů důležité identifikovat priority a bariéry jednotlivých obcí Mikroregionu s pořadím jejich naléhavosti. Rozvojové priority a bariéry tak představují spojené nádoby. Základem pro zjištění priorit a bariér bylo dotazníkové šetření, které bylo provedeno mezi starosty všech obcí Mikroregionu. Výsledky jsou prezentovány v následujících dvou tabulkách. Dotazníky odevzdalo všech 34 obcí, které do Mikroregionu patří.

Tabulka č. 24: Rozvojové priority obcí Mikroregionu

Rozvojová priorita	Počet obcí, které prioritu uvedly	Průměrná známka naléhavosti
Zachování ZŠ a MŠ v obci	14	1,14
Výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury	27	2,11
Zvýšení počtu obyvatel obce	27	2,74
Výstavba domů, bytů	18	2,83
Zachování zdravotnických služeb	11	3,36
Výstavba ČOV	19	3,42
Zlepšení vzhledu obce	29	3,62
Zajištění odpovídající občanské vybavenosti	17	3,76
Likvidace komunálního odpadu	23	3,78
Dopravní obslužnost	22	3,86
Vytváření (zajištění) pracovních míst	13	3,92
Zvýšení a rozvoj cestovního ruchu	16	4,18
Zlepšení životního prostředí	15	4,20
Podpora podnikání	18	4,38
Zajištění míst v sociálních zařízeních pro seniory	8	4,75
Sport – výstavba hřišť	23	4,78
Oprava kulturních památek	15	5,53

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

Pozn.: Stupnice naléhavosti 1 – nejnáléhavější, 10 – nejméně naléhavé.

Mimo priority uvedené v tab. č. 24 uvedly obce ještě tyto priority:

- Rekonstrukce stávajících bytových domů (Bystřice n. P.),
- Výstavba kanalizace (Ujčov),
- Cyklotrasy – nové, údržba stávajících (Unčín).

Pokud vyhodnotíme jednotlivé rozvojové priority, je vidět, že pro obce je velice důležité zachování ZŠ a MŠ v obcích a dále to je výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury a zvýšení počtu obyvatel, následuje výstavba domů a bytů a výstavba ČOV.

Při porovnání důležitosti priorit, které si obce stanovily v minulém programu rozvoje z roku 2000, je vidět jednoznačně zvýšená snaha o zachování ZŠ a MŠ v obcích, protože v programu minulém byla tato priorita až na sedmém místě. Naopak trochu překvapivě z pořadí priorit ustoupila snaha o vytvoření nových pracovních míst, když tato byla v programu minulém jednoznačně nejvyšší.

Tabulka č. 25: Rozvojové bariéry obcí Mikroregionu

Rozvojová bariéra	Počet obcí, které bariéru uvedly
Nedostatek financí	24
Nedostatek pracovních příležitostí	23
Vylidňování obce	21
Nedostatek pozemků pro výstavbu	18
Chybějící ČOV	15
Nedostatečná dopravní obslužnost	13
Nevyjasněné pozemkové vztahy	9
Stavební uzávěra	9
Neznalost (nevědomost) existence možnosti získání financí např. z kraje Vysočina či ministerstev formou grantů	6

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

Mimo bariéry uvedené v tab. č. 25 uvedly obce ještě tyto bariéry:

- Znečišťování ovzduší (Rozsochy),
- Ochranné pásmo nádrže Vír (Chlum-Korouhvice).

Jak vyplývá z tab. č. 25, je největší bariérou rozvoje obcí nedostatek financí a pracovních příležitostí a dále také vylidňování obcí a nedostatek pozemků pro výstavbu. Všechny tyto čtyři nejčastěji uváděné bariéry spolu úzce souvisí.

Při porovnání těchto výsledků s minulým programem rozvoje z roku 2000 opět jednoznačně dominuje nedostatek financí, ale naopak nedostatek pracovních příležitostí byl v předešlém programu uveden až jako pátý.

12.3 Stanovení rozvojové vize Mikroregionu

Pro Mikroregion Bystřicko byla stanovena následná rozvojová vize, tzn. stav, ve kterém by se měl Mikroregion v horizontu 7 – 10 let nacházet. Oblast Mikroregionu by se měla stát:

- *regionem vytvářejícím výborné zázemí pro trvalé bydlení v poklidném venkovském prostředí v přímé vazbě na atraktivní přírodní prostředí, zdravé životní prostředí, při kvalitní dostupnosti obchodu a služeb,*
- *regionem respektujícím tradice a stavění na zásadách trvale udržitelného rozvoje s maximální šetrností k životnímu prostředí,*
- *regionem, jehož ekonomika je založena na rozvoji malého a středního podnikání využívající vnitřní potenciál území,*
- *regionem, který díky atraktivnímu krajinnému rázu, zachovalému charakteru venkovských sídel a široké nabídce kulturně-historických památek, je vyhledávaným rekreačním územím a cílovou destinací pro turisty preferující tradiční i moderní formy cestovního ruchu.*

12.4 Stanovené strategické směry

Vlastní stanovení strategických směrů je provedeno na základě analýzy území, která byla zpracována v období od září 2008 do ledna 2009 a je uvedena v kapitolách 2 – 9. Dalším důležitým podkladem byla

SWOT analýza (kap. 11), která vychází jednak z analýzy území a také z dotazníků jednotlivých obcí, kde si jednotlivé obce stanovily pro svoji obec problémové okruhy a také jednotlivé záměry, které by chtěly pro svůj rozvoj v horizontu cca 4 let zrealizovat.

Vlastní návrh strategických směrů rozvoje Mikroregionu je koncipován do tří hlavních problémových oblastí, kterými by se obce měly zabývat a které mohou svými rozhodnutími ovlivňovat. K těmto třem hlavním směrům jsem dále přiřadil strategické cíle, které se strategických směrů týkají a dále je rozpracovávají.

Následné kroky, které budou navrhovanou strategií realizovat, jsou závislé především na iniciativě představitelů veřejné správy v Mikroregionu. Za účinné spolupráce zainteresovaných subjektů (podnikatelská sféra, občanská iniciativa, státní instituce a další) je potřebné vytvořenou strategií začít postupně realizovat. Je rovněž žádoucí a nutné strategickou a programovou část pravidelně aktualizovat, především z hlediska zařazení nově připravených projektů, které budou kopírovat neustálý vývoj Mikroregionu.

Nová strategie rozvoje Mikroregionu Bystřicko zahrnuje tyto tři strategické směry rozvoje včetně na ně navazujících strategických cílů a jednotlivých priorit:

1. Strategický směr: EKONOMIKA A ZAMĚSTNANOST

1.1. Strategický cíl: Zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky

1.1. A Priorita: Podpora rozvoje malých a středních podniků

1.1. B Priorita: Vytváření podmínek pro příliv investic

1.2. Strategický cíl: Zvýšení hospodářského významu a přínosu cestovního ruchu

1.2. A Priorita: Zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu

2. Strategický směr: TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

2.1. Strategický cíl: Optimalizace rozvoje sítí technické infrastruktury

2.1.A. Priorita: Rozvoj vodohospodářských sítí a infrastruktury

2.1.B. Priorita: Rozvoj energetických sítí

2.2. Strategický cíl: Zkvalitnění a modernizace dopravních sítí

2.2.A. Priorita: Výstavba a rekonstrukce místních komunikací

3. Strategický směr: LIDSKÉ ZDROJE A VENKOV

3.1. Strategický cíl: Rozvoj lidských zdrojů a zvýšení kvality sociálního prostředí

3.1.A. Priorita: Vytvoření podmínek pro rozvoj sportovních a volnočasových aktivit

3.1.B. Priorita: Zlepšení kvality bydlení

3.1.C. Priorita: Udržení a zlepšení kvality zdravotní a sociální péče

3.2. Strategický cíl: Obnova venkova a péče o venkovskou krajinu

3.2.A. Priorita: Obnova a péče o veřejné prostranství a veřejnou infrastrukturu

3.2.B. Priorita: Podpora ekologických a krajinných funkcí

13 ROZPRACOVÁNÍ STRATEGICKÝCH SMĚRŮ ROZVOJE MIKROREGIONU

1. Strategický směr: EKONOMIKA A ZAMĚSTNANOST

1.1. Strategický cíl: Zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky

Hospodářský rozvoj představuje základní cíl většiny regionálních rozvojových strategií a programů, je muž je třeba podřídit další opatření a od něhož je možné odvíjet ostatní cíle. Podpora rozvoje stávajících i potenciálních ekonomických aktivit při efektivním využití místních zdrojů vede k zajištění místní ekonomické prosperity, zaměstnanosti a odpovídající kupní síle obyvatel. V případě Mikroregionu Bystřicko, které je charakteristické nízkou intenzitou soukromého podnikání, vysokou nezaměstnaností a nedostačnou tvorbou nových pracovních míst, je směřování aktivit na podporu místní ekonomické základny zvláště důležité a neustále aktuální. Hlavní iniciativa a zodpovědnost za ekonomický rozvoj Mikroregionu je v rukou podnikatelské sféry a možnosti místních samospráv usměrňovat tento vývoj jsou zde omezenější než v jiných sférách, přesto je však zastoupení místní veřejné správy nezastupitelné.

1.1.A. Priorita: Podpora rozvoje malých a středních podniků

Základním cílem podpory malého a středního podnikání v Mikroregionu Bystřicko je vyšší využití vnitřního potenciálu území, tedy pracovních sil a ostatních místních zdrojů a předpokladů vedoucích ke zvýšení místní přidané hodnoty a snížení závislosti místního trhu práce na vzdálenějších pracovních centrech. Pro další rozvoj území Mikroregionu je pokrytí širokým spektrem malých, případně středních podniků a provozoven velice důležité. Je to dáno jednak roztroušenou sídelní strukturou území a především odlehlostí Mikroregionu vzhledem k hlavním dopravním tahům a z toho plynoucí ztížené dostupnosti, která v porovnání s jinými územními celky významně snižuje investiční atraktivitu území pro velké investory. Vedle podpory existujících podnikatelů je nutné vytvářet podmínky příznivé pro vznik nových podnikatelských subjektů ve většině obcí Mikroregionu. Je potřeba klást důraz na připravenost ploch pro podnikatelské využití ve venkovských obcích. Každá populačně větší obec (cca 500 obyvatel) by měla mít ve svém územním plánu vyčleněny pozemky určené pro potenciální podnikatele a investory. Bohužel i tato připravenost není zárukou úspěchu a je velice těžké do odlehlých vesnic Mikroregionu podnikatele přilákat, když se to navíc již několik let nedaří ani do již připravené průmyslové zóny v Bystřici n. P., která má relativně příznivou dopravní přístupnost.

Opatření naplňující prioritu:

- příprava nových lokalit určených pro podnikatelské využití, včetně výkupu a zcelování vhodných pozemků,
- vybudování inženýrských sítí k okrajům těchto pozemků,
- evidence opuštěných a nevyužívaných objektů (tzv. brownfields) a jejich nabídka potenciálním investorům,
- podpora formou dotace stavebních nákladů na rekonstrukce komerčně využitelných budov ve vlastnictví obce,
- rozvoj služeb pro podnikatele, podpora vzdělávacích a poradenských aktivit pro podnikatele,
- podpora pilotních podnikatelských projektů malých a středních podniků využívajících místních zdrojů a surovin,
- zlepšení informovanosti o celostátních i regionálních programech případně programech EU, které podporují podnikání,
- rozvoj spolupráce mezi podnikatelskými subjekty a subjekty veřejné správy,
- podpora zakládání mikropodniků a jejich rozvoje,

- zajistit vznik nových pracovních míst a rozvoj stávajících podporou drobných forem podnikání při zachování různorodosti venkovské ekonomiky.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, podnikatelské subjekty, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MMR, MPO, MF, MZe, Českomoravská záruční a rozvojová banka.

Tabulka č. 26: Obecní záměry priority Podpora rozvoje malých a středních podniků

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Bystřice n. P.	Rozšíření výrobní kapacity	2010-2011	---	Wera Werk
	Výroba průmyslového kování (nová firma)	2009	---	LOO
	Výroba fotovoltaických článků (nová firma)	2009	---	Heliostar

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

Firma Wera Werk plánuje rozšíření výroby na svých pozemcích, firma LOO plánuje využití pozemku, který je součástí stávající průmyslové zóny v Bystřici n. P. a konečně firma Heliostar využije budovu bývalého podniku KRAS v Bystřici n. P., který se zde v minulosti zabýval textilní výrobou. Tyto tři zde uvedené investiční akce, by dle záměru investorů měly zvýšit nabídku pracovních míst o 130, což by bylo pro Mikroregion jednoznačně plus. Firma Heliostar má dokonce v záměru zvýšit do 3 let počet svých zaměstnanců z původních 60 na 200. Jak se ovšem bude situace kolem těchto tří firem vyvíjet, ukáže až následující období.

1.1.B. Priorita: Vytváření podmínek pro příliv investic

Pro další rozvoj hospodářství Mikroregionu je důležité zvyšování jeho konkurenceschopnosti. V minulém období byla v Bystřici n. P. vybudována průmyslová zóna, do které se ale nepodařilo přilákat dostatečný počet firem, které by zvýšily nabídku pracovních míst v regionu. Nejvyšší podíl na této skutečnosti má jednoznačně poloha Mikroregionu a špatná dopravní infrastruktura, proto se snaha vedení Mikroregionu bude ubírat směrem ke zlepšení dopravní infrastruktury, které by vedlo k přilákání investorů nejen do průmyslové zóny.

Opatření naplňující prioritu:

- aktivně se podílet na přípravě pozemků pro budování dopravní infrastruktury,
- zajišťovat financování budování dopravní infrastruktury,
- zkvalitnit dopravní infrastrukturu i ve vazbě na zvyšování kvality života v obcích.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), město Bystřice n. P., podnikatelské subjekty, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MMR, MPO, SFDI.

Tabulka č. 27: Obecní záměry priority Vytváření podmínek pro příliv investic

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Bystřice n. P.	Napojení průmyslové zóny na silnici I/19 a II/388	2009-2013	1 300 pouze projekt	Město, EU, ministerstva, SFDI

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

Napojení průmyslové zóny by mělo navazovat na tzv. Severojižní propojení, které povede z rakouského Kremsu přes Jemnici, Moravské Budějovice, Třebíč, Velké Meziříčí, Bystřici n. P. a Poličku dále na sever k polským hranicím. Celková délka tohoto propojení v kraji Vysočina je 118 km, Mikroregionu Bystřicko se týká 25 km této trasy. Význam této trasy pro Mikroregion by byl obrovský, protože by došlo k propojení s dálnicí D1.

1.2. Strategický cíl: Zvýšení hospodářského významu a přínosu cestovního ruchu

Území Mikroregionu Bystřicko má velmi dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Nejvýznamnějším turistickým lákadlem je kulturní krajina, zahrnující množství významných kulturních i technických památek. V obcích Mikroregionu existuje mnoho turisticky atraktivních lokalit (hrad Pernštejn, Westernové městečko Šiklův Mlýn), resp. lokalit potenciálně turisticky významných (zřícenina hradu Zubštejn apod.). Tento potenciál je zvýšen blízkostí velkých koncentrací obyvatel, především brněnské aglomerace, z níž je území Mikroregionu dobře dostupné i v rámci krátkodobých rekreačních pobytů.

Pro dlouhodobé udržení návštěvnosti a její další zvýšení je nutné zabezpečit i odpovídající infrastrukturu včetně přístupových tras, aby tyto významné turistické cíle byly dostupné, přičemž je samozřejmě nutné respektovat limity ochrany přírody a zachování krajiny. Některé cíle v oblasti rozvoje infrastruktury cestovního ruchu se již podařilo zrealizovat v minulém plánovacím období předchozí strategie rozvoje Mikroregionu Bystřicko, což je možno porovnat v kapitole 12. Důležitou filosofií pro další rozvoj cestovního ruchu je nabídka vlastních turistických produktů a programů či aktivit, založená především na jejich jedinečnosti a atraktivnosti. V tomto směru se jako velice účinná jeví existence Turistického a informačního centra v Bystřici n. P., která poskytuje dostatečné množství propagačních materiálů týkajících se atraktivit cestovního ruchu území Mikroregionu a disponuje i dostatečně fundovaným personálem.

1.2.A. Priorita: Zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu

Příležitostí pro další rozvoj Mikroregionu je zvýšení nabídky základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, jako je například kvalitní ubytovací zařízení, sportovní a rekreační zařízení, cyklotrasy, cyklostezky apod.

Opatření naplňující prioritu:

- podpora budování a rozvoje doprovodné turistické infrastruktury,
- zkvalitnění stávající doprovodné turistické infrastruktury,
- zkvalitnění a modernizace ubytovacích kapacit v Mikroregionu,
- budování nové a zkvalitnění stávající sportovní infrastruktury,
- rozvoj rekreace, tradičních i moderních forem cestovního ruchu založených na potenciálu zdejšího přírodního prostředí a kulturně-historických památek.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, kraj Vysočina, podnikatelské subjekty, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MMR, MK, ČSTV, zájmová a občanská sdružení.

Tabulka č. 28: Obecní záměry priority Zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Bohuňov	Sportovní hřiště	2013	1000	Obec
Blažkov	Výstavba sportovního hřiště	2011	1 000	Obec
	Vybudování rybníka pro rekreaci	2012	2 000	Obec
Bystřice n. P.	Modernizace atletického stadionu při ZŠ Nádražní	2009	25 500	Město, ROP
	Relax sport zóna	2009-2012	100 000	Město, ROP
	Rekonstrukce hřiště u ZŠ TGM	2010-2013	5 000	Město
	Rozšíření tenisových kurtů	2010-2013	6 000	Město, MŠMT
	Zpřístupnění zříceniny hradu Zubštejna pro turisty	2009-2011	14 500	Město, ROP
	Cyklostezky	2009-2012	20 000	Město, ROP
	Zvýšení vybavenosti koupaliště	2010-2011	11 000	Město, ROP
„Bystřická zastavení“ – volné pokračování	2008-2010	4 500	Město, ROP	

	Svratecké naučné stezky			
	Centrum zelených vědomostí – rekonstrukce historického panského dvora	2009-2011	146 000	Město, ROP
Dolní Rožínka	Oprava zříceniny v Jivínách a kaple v Templu	2009-2010	200	Obec
Dalečín	Turistická ubytovna	2011	2 000	Obec, ROP
Chlum-Korouhvice	Vybudování sportovního areálu	2008-2011	400	Obec, dotace
Nyklovice	Výstavba víceúčelového hřiště	2010	800	Obec
Střítež	Modernizace a rozšíření sportovního areálu	2010	300	Obec
	Výstavba ubytovacího zařízení	2013	2 000	Obec
Štěpánov n. S.	Turistické cesty	2010	1 500	Obec, SZIF
Unčín	Oprava koupaliště	2010	500	Obec
Věstín	Výstavba sportovního zařízení	2009	600	Obec, dotace
Vír	Sportoviště	2011	1 000	Obec

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

2. Strategický směr: TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

2.1. Strategický cíl: Optimalizace rozvoje sítí technické infrastruktury

Zajištění adekvátního napojení obcí na technickou infrastrukturu je jedním z nejdůležitějších předpokladů pro jejich další rozvoj a na úrovni obecních samospráv je jedním z nejčastěji zmiňovaných témat, nedostatečný či nekvalitní stav energetických či vodohospodářských sítí může být ve svém důsledku bariérou a brzdou podnikatelských i jiných aktivit, zvláště pokud se jedná o území s nepříliš příznivou dopravní polohou, jako je tomu v případě Mikroregionu Bystřicko. Standardní vybavenost obcí infrastrukturou je potřeba brát jako realitu a samozřejmost, bez které není možno území dále rozvíjet. V současné době se pozornost obcí soustřeďuje spíše na vybudování kanalizací a ČOV, protože napojení obcí na elektrickou energii je dostatečné. Významným limitujícím faktorem jsou finanční prostředky, protože stavby hlavně vodohospodářské infrastruktury výrazně převyšují možnosti obcí a proto je jejich realizace bez podpory dalších subjektů nemožná. Dalším limitujícím faktorem těchto staveb je rozdrobenost a malá velikost jednotlivých obcí, v této souvislosti se jeví jako zásadní otázka, zda je vůbec účelné budovat v obci s 50 obyvateli kanalizaci a ČOV.

2.1.A. Priorita: Rozvoj vodohospodářských sítí a infrastruktury

V oblasti zásobování vodou je prioritou zajištění adekvátních dodávek kvalitní pitné vody co největšímu počtu obyvatel Mikroregionu. V tomto směru je situace uspokojivá a mimo obce Sejřek a Velké Tresné, jsou ostatní obce připojeny k vodovodní síti a obce se tak zaměřují na údržbu a rekonstrukce stávajících vodovodních sítí. V oblasti odkanalizování a čištění odpadních vod by se mělo jednat kromě udržení současné úrovně o postupnou obnovu a rekonstrukci stávajících kanalizačních a čistírenských systémů a především o rozšíření počtu nových obcí připojených na ČOV. Naše republika se zavázala EU, že do roku 2010 budou všechny obce nad 2 000 obyvatel připojeny na kanalizaci a ČOV. Co se týče Mikroregionu Bystřicko, tak tuto kvótu obyvatel splňuje pouze město Bystřice n. P., které samozřejmě kanalizaci i ČOV má a je potěšující, že i další větší obce tuto infrastrukturu vybudovaly, i když musely vynaložit nemalé úsilí při získávání finančních prostředků na tyto investice.

Opatření naplňující prioritu:

- rekonstrukce, rozšiřování, zkvalitňování a modernizace vodovodní sítě,
- řešení problematiky čištění odpadních vod vybudováním kanalizací a ČOV.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, kraj Vysočina, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MMR, MŽP, SFŽP, EU, SVK Žďársko, VAS.

Tabulka č. 29: Obecní záměry priority Rozvoj vodohospodářských sítí a infrastruktury

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Bohuňov	ČOV	2009-2010	6 000	Obec
Bukov	Výstavba kanalizace a ČOV	2009-2012	15 000	Obec
Bystřice n. P.	Domanín – kanalizace	2010-2013	60 000	Město, OPŽP
	Domanínek – kanalizace	2010-2011	17 000	Město, OPŽP
Dalečín	Rekonstrukce vodovodu	od 2009	4 000	Obec
Horní Rožínka	Decentralizované čištění odpadních vod, rekonstrukce kanalizace	2012	2 000	Obec
Koroužné	Studie na likvidaci odpadních vod v obci	2009	80	Obec
	Studie na rozvod pitné vody obci	2009	80	Obec
Milasín	Rekonstrukce kanalizace včetně připojení na ČOV	2008-2011	3 000	Obec, SFŽP
Nyklovice	Rekonstrukce části kanalizace	2014	500	Obec
Rovečné	Výstavba ČOV	2010-2012	40 000	Obec, fond EU
Rozsochy	Dokončení kanalizace místních částí	2011	30 000	Obec
Strážek	Rekonstrukce vodovodu	2009-2011	20 000	Obec
	Výstavba ČOV	2010	10 000	Obec
	Kanalizace Strážek a Jemnice	2010-2012	50 000	Obec
Střítež	Výstavba ČOV, rekonstrukce kanalizace	2011	8 000	Obec
Sulkovec	Modernizace vodovodu	2009	250	Obec
	Výstavba ČOV	2011	5 000	Obec, SFŽP
Ubušínek	Posílení vodovodu	2009	300	Obec
Ujčov	Výstavba kanalizace a ČOV	2012	40 000	Obec, SFŽP
Unčín	Rekonstrukce vodovodu	2009-2013	2 000	Obec
	Výstavba kanalizace a ČOV	2009-2013	---	Obec, SFŽP
	Rekonstrukce vodojemu	2009-2013	1 000	Obec
Velké Janovice	Posílení zdrojů veřejného vodovodu připojením vrtů a rekonstrukce rozvodů veřejného vodovodu	2009-2012	1 500	Obec, KV, ministerstvo
Velké Tresné	Rekonstrukce zdroje pitné vody	2009-2010	500	Obec
Věstín	Rekonstrukce vodovodu v místní části Bolešín	2009-2012	5 000	Obec, dotace
Zvole	Výstavba nové splaškově kanalizace a ČOV – Zvole, Olešínky	2010-2011	30 000	Obec, SFŽP

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

2.1.B. Priorita: Rozvoj energetických sítí

Většina obcí Mikroregionu využívá jako energetické médium zemní plyn. Plynofikace těchto obcí byla jednou z priorit předešlého programu z roku 2000 a z tabulky č. 21 a 23 je jednoznačně doložitelné, že tato strategie byla úspěšně naplněna, protože plynofikaci zrealizovalo celkem 8 obcí a jenom 3 ji z finančních důvodů či nezájmu občanů nezrealizovaly. V současné době se pozornost zaměřuje spíše na modernizaci elektrických sítí. Jedním z důvodů, proč ostatní obce nestojí o plynofikaci, je mimo finančních důvodů také nezájem občanů z důvodu neustálého zdražování plynu a z toho plynoucí návrat obyvatel k vytápění tuhými palivy, což má ovšem negativní dopad na životní prostředí.

Opatření naplňující prioritu:

- dle možností provést plynofikaci zbývajících obcí Mikroregionu,
- v oblastech s omezenou možností zavedení plynu uvažovat o alternativních energetických zdrojích,
- výroba elektrické energie z alternativních zdrojů.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, kraj Vysočina, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MMR, MŽP, SFŽP, EU, EON.

Tabulka č. 30: Obecní záměry priority Rozvoj energetických sítí

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Bystřice n. P.	Výroba elektrické energie z biomasy	2010-2013	120 000	Město, OPŽP
Prosetín	Výstavba trafostanice a el. vedení	2011	2 000	---
Sulkovec	Modernizace veřejného osvětlení	2010	150	Obec

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

2.2. Strategický cíl: Zkvalitnění a modernizace dopravních sítí

Rozvoj podnikatelských aktivit přinesl prudký nárůst výkonů především automobilové dopravy a s tím související zvýšení počtu vozidel. Otevřením hranic došlo k obnovení vazeb se sousedními zeměmi a také ke zvýšení objemu tranzitní dopravy. Všechny tyto změny musela absorbovat dopravní soustava, která byla v době vzniku orientovaná a dimenzovaná na jiné parametry a neodpovídá dnešním nárokům. Nárůst intenzity zatížení silniční sítě je sice zřetelně diferencován podle kategorie komunikace, avšak v důsledku nedostatku finančních prostředků a navíc vzhledem ke snaze jejich soustředování především na celostátně významné akce, tak ostatní nepreferovaná síť znatelně chátrá. V kombinaci se skutečností, že mnohá území jsou hospodářsky slabá (což je i případ Mikroregionu Bystřicko) a neatraktivní pro podnikání, pak zhoršování kvality dopravní sítě dále zhoršuje podmínky pro další rozvoj. Žádoucí je především napojení obcí Mikroregionu na vyšší silniční síť (silnice I/19, dálnice D1) a z toho vyplývající zkvalitnění podnikatelského prostředí a umožnění efektivní mobility pracovních sil, dojížděky do škol a za službami.

2.2.A. Priorita: Výstavba a rekonstrukce místních komunikací

Ve finančních možnostech obcí není přispívat na rekonstrukce a opravy silnic II. a III. tříd, a proto se jejich úsilí soustředí na místní komunikace. Zkvalitnění místních komunikací a jejich napojení na blízké komunikace vyššího řádu jsou nutnou podmínkou pro další rozvoj obcí a celého Mikroregionu. Především potencionální podnikatele bude zajímat technický stav a kvalita místních komunikací jako spojnic s okolním územím a bude to jedna z podmínek jejich případných aktivit v území, o důležitosti komunikací pro místní obyvatele nemluvě.

Opatření naplňující prioritu:

- napojení místních komunikací na komunikace vyšších řádů,
- výstavba či zkvalitnění místních komunikací,
- rekonstrukce a výstavba místních chodníků a cest,
- zkvalitnění místní infrastruktury především ve vazbě na zvyšování kvality života v obcích.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, kraj Vysočina, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MMR, SFDI, MD.

Tabulka č. 31: Obecní záměry priority Výstavba a rekonstrukce místních komunikací

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Blažkov	Oprava místních komunikací	2013	1 000	Obec
Bystřice n. P.	Chodník a silnice K Domanínku	2009-2011	15 000	Město, SFDI
	Chodník Lesoňovice	2010	10 000	Město, SFDI
Dolní Rožínka	Rekonstrukce cest v parku	2009	400	Obec
	Oprava chodníků a místních komunikací	2009-2012	2 000	Obec
Dalečín	Oprava místních komunikací a úprava	od 2009	1 000	Obec, KV

	veřejných prostranství			
Horní Rožínka	Opravy místních a účelových komunikací	2010	750	Obec
Chlum-Korouhvice	Dokončení oprav místních komunikací	2008-2013	1 000	Obec, dotace
Lísek	Opravy místních komunikací	2009-2011	1 000	Obec, dotace
Milasín	Oprava místních komunikací	2008-2011	300	Obec, POV
Nyklovice	Oprava místních komunikací	2009-2012	1 500	Obec
	Výstavba chodníku u silnice II/375	2012	600	Obec
Prosetín	Oprava místních komunikací	2009-2013	3 000	Obec
Rodkov	Výstavba chodníku	2010	1 000	Obec
Rožná	Rekonstrukce chodníků v Rožné a ve Zlatkově	2009-2010	3 000	Obec, SFDI
	Oprava místních komunikací v Rožné a na Suchých Loukách	2009	2 300	Obec
Střítež	Oprava komunikací v obci	2012	1 000	Obec
Sulkovec	Oprava místních komunikací	2010	250	Obec
Štěpánov n. S.	Oprava cest a komunikací	2010-2011	500	Obec, POV
Ubušín	Oprava místních komunikací	2009-2010	550	Obec
Ujčov	Rekonstrukce chodníku	2009	1 500	Obec, SFDI
	Oprava místních komunikací	2010	3 500	Obec, POV
Unčín	Oprava místních komunikací	2009-2010	500	Obec
Velké Janovice	Oprava místních komunikací	2009-2012	1 000	Obec, POV
Věstín	Oprava místních komunikací	2011-2014	6 000	Obec, dotace
Vír	Oprava místních komunikací	2009-2012	---	Obec, POV
Ždánice	Dokončení vybudování chodníků	2011	450	Obec, POV

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

3. Strategický směr: LIDSKÉ ZDROJE A VENKOV

3.1. Strategický cíl: Rozvoj lidských zdrojů a zvýšení kvality sociálního prostředí

Oblast lidských zdrojů, tedy obyvatelstvo žijící v daném území je jedním z nejvýznamnějších faktorů pro harmonický rozvoj regionu. Lidské zdroje jsou rozhodujícím faktorem hospodářského rozvoje, mj. i proto, že současná flexibilita výroby klade vysoké požadavky na kvalifikovanost a vzdělanost pracovních sil. Pro udržení vzdělaného, odborně kvalifikovaného a profesně adaptabilního obyvatelstva v území je třeba vytvořit odpovídající podmínky. Tyto se vztahují jednak k možnostem pracovního uplatnění se na místním trhu práce, ale také k dalším standardům lidské společnosti jako jsou dostatečná občanská vybavenost, dostupnost bydlení, kvalitní zdravotní a sociální péče, dostatečné zajištění vzdělání a volnočasových aktivit dětí a mládeže. Významným faktorem je rovněž sociální soudržnost obyvatelstva a jejich identifikace a sepětí s regionem, což je možno nazvat jakýmsi patriotismem.

3.1.A. Priorita: Vytvoření podmínek pro rozvoj sportovních a volnočasových aktivit

Tvořivost a aktivita obyvatel Mikroregionu dlouhodobě souvisí se vznikem a fungováním řady zájmových sdružení, sportovních klubů, spolků a dalších občanských iniciativ, jež společně formují nabídku volnočasových aktivit. V minulém plánovacím období se podařilo zrealizovat celou řadu akcí týkajících se sportovní infrastruktury (viz tabulka 22 a 23), i přesto je však vybavení pro sportovní využití v některých obcích nedostatečné a v jiných zase nastává potřeba stávající sportoviště dále rozvíjet či rekonstruovat. Kvalitní využití volného času je nejučinnější prevencí proti nárůstu sociálně patologických jevů, a to zejména u dětí a mládeže. Toto je zvláště aktuální v dnešní době, kdy je pro tyto rizikové skupiny daleko snazší sedět u PC než aktivně využívat volný čas. Vedle této skupiny obyvatel je potřeba se zaměřit i na stále početnější skupinu seniorů a i jím zabezpečit společenské využití. Udržování místních

kulturních, společenských i sportovních zvyklostí a tradic přispívá rovněž ke zviditelnění Mikroregionu využitelném k podpoře cestovního ruchu.

Opatření naplňující prioritu:

- podpora spolkové a zájmové činnosti obyvatel se zaměřením na rozvoj občanské společnosti,
- podpora školských a mimoškolských aktivit zaměřených na zájmovou činnost dětí a mládeže,
- zvýšení kvality lidských zdrojů prostřednictvím tvorby nabídky dalšího vzdělávání a zvyšováním využitelnosti a aktivit místních vzdělávacích zařízení,
- podpora kulturních a historických tradic obyvatelstva jako stmelujícího prvku venkovské komunity, posilování sounáležitosti a patriotismus u obyvatel obcí,
- podpora činností organizací zabývajících se sportem a tělovýchovnou činností,
- podpora výstavby a údržby zařízení pro volnočasové aktivity,
- koordinace a efektivní využívání stávajících zařízení pro volný čas, zejména sportovních.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, NNO, zájmová sdružení, kraj Vysočina, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MŠMT, MMR, MK.

Tabulka č. 32: Obecní záměry priority Vytvoření podmínek pro rozvoj sportovních a volnočasových aktivit

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Bohuňov	Zateplení KD	2009	1 000	Obec, dotace
Blažkov	Oprava KD	2013	2 000	Obec
Lísek	Rekonstrukce hřiště MŠ	2009	850	Obec, dotace
Milasín	Dovybavení a oprava hřiště	2008-2011	50	Obec
Rovečné	Přestavba a využití části budovy základní školy	2011	5 000	Obec, SR
Rožná	Rekonstrukce budovy bývalé ZŠ na hasičskou zbrojnicí a byty	2009-2011	15 000	Obec
	Rekonstrukce sociálního zařízení v KD	2010-2011	1 500	Obec
Strachujov	Dětské sportovní hřiště	2010	500	Obec, KV
Štěpánov n. S.	Oprava hasičské zbrojnice	2009-2010	150	Obec
Ujčov	Rekonstrukce KD, OÚ a hasičské zbrojnice	2011	4 500	Obec, POV
Vír	Rekonstrukce KD	2009-2010	20 000	Obec, ROP

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

3.1.B. Priorita: Zlepšení kvality bydlení

Poptávka po bytech je a bude neustále vysoká a tato problematika se týká i bydlení na vesnicích. Situaci lze řešit buď výstavbou nových bytů nebo modernizací stávajícího bytového fondu. Stabilizace mladého obyvatelstva na vesnicích značně souvisí s možnostmi jejich bydlení, a proto zabezpečení potřeby bydlení kvalitními a cenově dostupnými byty by mělo být prioritou každé obce. Možnost kvalitně bydlet a mít v oblasti práci jsou nejdůležitější atributy zabraňující vyliďňování obcí a tím pádem k rozvoji Mikroregionu. Bytová politika obcí by měla vycházet ze státní bytové politiky, která by měla být jasná, dlouhodobě stabilní a podpořená dostatečnými finančními prostředky a fungující legislativou.

Opatření naplňující prioritu:

- výběr a zainvestování vhodných lokalit inženýrskými sítěmi pro komerční bytovou výstavbu,
- část prostředků získaných jejich prodejem použít na podporu obecní bytové výstavby,
- údržba a modernizace stávajícího bytového fondu,
- podpora výstavby nájemních bytů a rodinných domů,

- důsledně sledovat a využívat veškeré možnosti bytové dotační politiky MMR a EU.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, bytová družstva, kraj Vysočina, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MMR, SFRB, MF.

Tabulka č. 33: Obecní záměry priority Zlepšení kvality bydlení

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Bystřice n. P.	Inženýrské sítě pro rodinnou bytovou výstavbu – lokalita Rovinky	2009-2013	51 000	Město
	Výměna oken a zateplení bytových domů na SI a SII	2007-2015	80 000	Město
Dalečín	Přestavba nebytových prostor na byty	2009	1 000	Obec
Horní Rožínka	Návrh místních komunikací pro nové parcely + směna parcel (v nové severozápadní poloze)	2009	100	Obec
Lísek	Zpracování ÚPD	2008-2010	150	Obec, dotace
Písečné	Zasíťování obecních pozemků vyčleněných pro stavební účely	2010	1 000	Obec
	Výstavba bytů v půdních prostorách ZŠ	2009-2011	2 000	Obec, nájemníci
Prosetín	Výstavba inženýrských sítí na pozemcích pro výstavbu RD	2011	12 000	Obec
Rozsochy	ZTV - stavební místa pro výstavbu RD	2011	8 000	Obec
Rožná	Zasíťování pozemků pro výstavbu RD v Rožné, lokalita Padělek	2010	1 000	Obec
	Zasíťování pozemků pro výstavbu RD ve Zlatkově, lokalita Borovičky	2011-2012	3 000	Obec, MMR
Strachujov	Výkup pozemků	2009-2010	500	Obec
Sulkovec	Zpracování územního plánu	2010	200	Obec
Unčín	Obecní byty	2010-2012	2 000	Obec
Velké Tresné	Zajištění stavebních pozemků a infrastruktury pro individuální výstavbu domů – I. etapa	2009-2013	500	Obec
Věchnov	Změna územního plánu – zástavba	2009	20	Obec
	Výstavba inženýrských sítí nových pozemků	2010	1 000	Obec
Vír	Rekonstrukce obecních bytů	2010	2 000	Obec
Zvole	Zasíťování stavebních pozemků pro výstavbu 13 RD ve Zvoli	2009-2010	13 000	Obec, dotace
Ždánice	Zainvestování parcel a vybudování inženýrských sítí pro novou výstavbu RD	2009-2010	3 000	Obec, dotace

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

3.1.C. Priorita: Udržení a zlepšení kvality zdravotní a sociální péče

Jednou z nutných podmínek zachování vyváženého socioekonomického rozvoje Mikroregionu je zajištění odpovídající zdravotní a sociální péče. Toto je důležité vzhledem k demografickému vývoji naší společnosti, který se vyznačuje jejím stárnutím. Důležitým úkolem je především plánování a koordinace věcné a územní provázanosti využívání zařízení zdravotnické a sociální péče a rozvoj preventivních zdravotnických programů.

Opatření naplňující prioritu:

- podpora zkvalitnění terénní ošetrovatelské služby (Home Care) ve standardech ambulantní zdravotní péče,

- podpora věcné a územní provázanosti zdravotnických zařízení a zařízení sociální péče, umožňující poskytování terénní komplexní péče o příslušnou klientelu,
- podpora a iniciace průběžného monitorování poptávky a potřeb po sociální péči,
- podpora programů rozvoje terénních sociálních služeb.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, kraj Vysočina, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MZd, MMR, MPSV, MŠMT, MF, nestátní neziskové organizace, církve.

Tabulka č. 34: Obecní záměry priority Udržení a zlepšení kvality zdravotní a sociální péče

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Bystřice n. P.	Stacionář	2010-2012	25 000	Město, ROP

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

3.2. Strategický cíl: Obnova venkova a péče o venkovskou krajinu

Harmonická a ekologicky vyvážená krajina je významným předpokladem vzniku pozitivní vazby obyvatel k jejich regionu a zároveň se jako významný faktor turistického ruchu stává zdrojem hospodářského rozvoje daného regionu. Při péči o venkovskou krajinu je velmi důležité sladit celou řadu programů, které z velké části probíhají mezioblastně, což snižuje jejich účinnost. Péče o venkovskou krajinu vyžaduje soulad se zásadami trvale udržitelného rozvoje, což mj. znamená zlepšení kvality života obyvatel při zachování přirozených rostlinných a živočišných společenstev, typických znaků krajinného rázu venkova.

3.2.A. *Priorita: Obnova a péče o veřejné prostranství a veřejnou infrastrukturu*

Zabezpečení základních potřeb místního obyvatelstva přispívá k rozvíjení pocitu sounáležitosti s obcí a dává možnost řešení problému vylidňování vesnic. Revitalizace obytného prostředí sídel představuje dlouhodobý úkol složený z drobných akcí nejrůznějšího charakteru a ve svém souhrnu vytváří prostředí, se kterým se obyvatelé lépe sblíží a mají k němu hlubší vztah. Vedle úprav veřejného prostranství je žádoucí pamatovat i na údržbu a obnovu stavebního fondu a drobných kulturních památek, což přispívá k zachování kulturního dědictví a udržení rázovitosti venkovských obcí.

Opatření naplňující prioritu:

- vytvoření odpovídajících standardů a podpora rozvoje místní občanské vybavenosti,
- podpora aktivit obnovujících a oživujících rázovitost venkova, zejména jeho památek a tradic,
- podpora rozvoje místní občanské a sportovní vybavenosti a veřejných služeb, přednostně využívat stávajících nevyužitých objektů,
- podpora volnočasových aktivit a spolkové činnosti obyvatelstva,
- ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
- vybudování a obnova zařízení pro realizaci kulturních, školských a volnočasových aktivit obyvatel.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, kraj Vysočina, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MK, MMR, MŠMT, MF, místní spolky a sdružení, církve.

Tabulka č. 35: Obecní záměry priority Obnova a péče o veřejné prostranství a veřejnou infrastrukturu

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
	Revitalizace veřejných prostranství v centru	2009-2010	84 000	Město, ROP

Bystřice n. P.	Revitalizace ul. Rácová	2009	5 100	Město, OPŽP
	Rekonstrukce ZUŠ	2012-2013	25 000	Město, ROP, KV
Bystřice n.P.	Revitalizace Hory	2010-2012	15 000	Město, ROP
	Zateplení zákl. škol, mat. školek, úřadu a hasičky	2010-2013	80 000	Město, OPŽP
	Revitalizace veřejného prostranství na SII	2009-2013	50 000	Město
Dolní Rožínka	Výměna oken u budovy ZŠ – 2. stupeň	2009-2012	5 000	Obec, SFŽP
	Obnova sídelní zeleně	2009-2010	6 000	Obec, SFŽP
	Zateplení budovy ZŠ – 1. stupeň a MŠ	2009-2012	4 000	Obec, SFŽP
Chlum-Korouhvice	Zlepšení vzhledu obce	2008-2013	300	Obec, dotace
Koroužné	Oprava kulturních památek – kaple Nejsvětější Trojice ve Švařci	2009-2011	1 000	Obec, KV, MK
Lísek	Opravy a údržba budov (okna, zateplení, krytina)	2009-2014	2 000	Obec, dotace
	Úpravy veřejného prostranství na návsi	2009-2010	300	Obec, dotace
Milasín	Úprava návsi	2008-2011	200	Obec
	Výstavba vodní nádrže a související výkup pozemků	2008-2011	2 000	Obec, SFŽP
	Rekonstrukce místního rozhlasu	2008-2011	150	Obec
	Rekonstrukce požární nádrže	2008-2011	30	Obec
Písečné	Rekonstrukce budovy OÚ	2011	2 000	Obec
Prosetín	Oprava návsi Prosetín	2009	3 000	Obec, SZIF
	Vytvoření znaku obce	2009	50	Obec
Rodkov	Úprava autobusových zastávek	2010	250	Obec
	Rekonstrukce kabelové televize + internet	2009	500	Obec
Rovečné	Oprava a rekonstrukce polyfunkčního domu	2009-2010	10 000	Obec, fond EU
	Rekonstrukce budovy č. 120	2011	---	Obec
Rozsochy	Komplexní úpravy návsi	2010	4 000	Obec
Sejřek	Oprava kapličky	2009	250	Obec
Střítež	Výstavba požární nádrže	2009	300	Obec
Sulkovec	Modernizace budovy OÚ	2009	150	Obec
Štěpánov n. S.	Přestavba bývalého objektu MŠ	2010-2011	14 000	Obec, dotace
Ubušínek	Oprava návsi	2011	300	Obec
Unčín	Úprava návsi	2009-2010	200	Obec
Velké Janovice	Oprava budovy OÚ	2009-2012	1 000	Obec, KV, ministerstvo
Věchnov	Oprava 2 křížů a pomníku padlých	2009	50	Obec
Ždánice	Dokončení výměny oken na budově OÚ a částečné zateplení budovy	2009	350	Obec, POV
	Terénní a zahradnické úpravy návsi a okolí	2010	250	Obec, POV

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

3.2.B. Priorita: Podpora ekologických a krajinných funkcí

Jak již bylo zmíněno, harmonická a ekologicky vyvážená krajina je významným předpokladem vzniku pozitivní vazby obyvatel k jejich regionu. Kvalita životního prostředí je jednou z významných komparativních výhod Mikroregionu Bystřicko. Velice důležitým procesem v krajině je obnovení jejich přirozených vlastností a vztahů. Jedná se zejména o obnovení přirozeného vodního režimu v povodích, zvýšení retenční schopnosti krajiny, revitalizace vodních toků, ochrana půdy před vodní a větrnou erozí, obnovu a ochranu přirozených rostlinných a živočišných společenstev a ochranu typických znaků krajinného rázu.

Opatření naplňující prioritu:

- důsledná realizace protierozních a protipovodňových opatření v rámci komplexních pozemkových úprav,
- zpřístupnění krajiny podporou budování a údržby polních a lesních cest,
- podpora koncentrace úsilí a prostředků v realizaci programů péče o krajinu,
- podpora programů na zadržení vody v krajině a zlepšení jejího vodního režimu a zlepšování přirozených vlastností půd,
- podpora zvyšování přirozené biodiverzity lesních a lučních ekosystémů programem na obnovu melioračních a zpevňujících dřevin,
- revitalizace vodohospodářsky významných vodních toků a realizace regionálních i místních koncepcí protipovodňových opatření,
- podpora zvýšené péče v oblasti CHKO,
- vést obyvatelstvo k minimalizaci odpadu, ke třídění komunálního a průmyslového odpadu a jeho využití, které neškodí životnímu prostředí.

Zúčastněné subjekty: sdružení obcí (Mikroregion), jednotlivé obce, kraj Vysočina, Regionální rada NUTS II Jihovýchod, MZe, MŽP, MMR, SFŽP, MF, Agrární komora, Lesy ČR, Povodí Moravy, ČIŽP.

Tabulka č. 36: Obecní záměry priority Podpora ekologických a krajinných funkcí

Obec	Název akce	Roky plnění	Předpokládané náklady v tis. Kč	Investor
Bystřice n. P.	Revitalizace povodí Domanínského rybníka	2009-2010	33 700	Město, OPŽP
	Sběrný dvůr	2009-2010	6 000	Město, OPŽP
	Kompostárna	2010-2011	11 000	Město, OPŽP
	BUENO – udržitelné a environmentální nakládání s odpady	2009	13 500	Město, OPŽP
Chlum-Korouhvice	Vybudování sběrného dvoru odpadu	2008-2010	1 000	Obec, dotace
Písečné	Odbahnění rybníků	2010	500	Obec, SFŽP
Prosetín	Suchý poldr	2009	4 000	Obec
	Výstavba sběrných dvorů komunálního odpadu	2010	1 000	Obec
Rovečné	Rekonstrukce a odtrubnění potoka	2009-2010	20 000	Obec, Lesy ČR
Sejřek	Výstavba rybníka – m. č. Bor	2010	2 500	Obec
Strachujov	Výstavba rybníku	2009-2012	---	Obec, KV
Strážek	Sběrný dvůr	2009	800	Obec
Sulkovec	Obnova vodních ploch a zeleně	2009	300	Obec, SFŽP
	Likvidace odpadu	2009-2010	150	Obec
Štěpánov n. S.	Oprava lesních cest	2010	4 500	Obec, SZIF-POV
	Soustava jezírek	2010-2011	4 500	Obec, MŽP
Vír	Veřejná zeleň	2009-2012	---	Obec

Zdroj: Dotazníky z jednotlivých obcí.

ZÁVĚR

Mikroregion Bystřicko vznikl v roce 2000 za účelem prosazování společných zájmů, které ve svém důsledku vedou ke zkvalitnění života na venkově. Mikroregion se vyznačuje především velkou nezaměstnaností, díky které byl v roce 2007 zařazen mezi hospodářsky slabé a strukturálně postižené regiony. Za ostatními mikroregiony v okrese Žďár nad Sázavou a celým krajem Vysočina ale zaostává i v jiných oblastech než je jenom zaměstnanost.

V první fázi strategie je analyzován Mikroregion v jeho socioekonomických oblastech a poté následuje vyhodnocení a shrnutí naplnění Programu rozvoje z roku 2000. Bylo zjištěno, že je zrealizováno 2/3 všech akcí, které si jednotlivé obce Mikroregionu v horizontu několika let naplánovaly a navíc nad tyto plánované požadavky zrealizovaly akce za bezmála 0,5 miliardy Kč. Toto zjištění lze považovat za jednoznačně pozitivní a ukazuje snahu obcí a celého Mikroregionu o svůj rozvoj.

Podkladem pro zpracování nové strategie bylo vypracování SWOT analýzy, která vycházela ze socioekonomické analýzy území a také z dotazníků od jednotlivých obcí, kde si stanovily svoje problémové okruhy a konkrétní záměry vedoucí k jejich rozvoji. Zde je třeba s povděkem vyzvednout aktivitu všech obcí, protože, i když Mikroregion patří co se počtu členských obcí k nadprůměrným, vrátily se ke zpracování dotazníky ze všech 34 obcí, které do svazku náleží. Také z tohoto důvodu bylo možné zpracovat novou strategii, která co nejreálněji vystihuje potřeby tohoto území.

Při pohledu na nové strategické směry je vidět soulad mezi těmito směry a mezi prioritami a bariérami obcí a také SWOT analýzou. Obce se v prvotní řadě snaží udržet obyvatelstvo na vesnicích a zabránit tak jejich stěhování do měst za lepšími životními podmínkami, a to především budováním technické infrastruktury, podporou volnočasových aktivit a podporou výstavby domů a bytů. V neposlední řadě je také vidět, že si obce uvědomují důležitost cestovního ruchu a z něho plynoucích příjmů.

Ve fázi realizace bude velice záležet na spolupráci místních municipalit, Mikroregionu, veřejné správy, soukromého sektoru, neziskových organizací a dalších, kteří se budou společně na realizaci strategie podílet. Ve směru úspěšnosti celé strategie je velice důležitá funkce manažera Mikroregionu, který musí se zpracovanou strategií neustále pracovat, tzn. sledovat aktuální dotační programy např. krajů či ministerstev a upozorňovat na jejich existenci představitele obcí a případně jim pomáhat při podávání žádostí. Toto nabývá významu zvláště u malých obcí Mikroregionu, kde jsou starostové většinou neuvolnění a nemají mnoho času tyto věci sledovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] GaREP. *Program rozvoje Mikroregionu Bystřicko*. 1 vyd. Brno, 2000, 127 s.
- [2] KOLEKTIV AUTORŮ. *Strategický plán MAS Zubří země na období 2008-2013*. 1. vyd. 2007, 64 s.
- [3] MĚSTO BYSTRICE N. P. *Mikroregion Bystřicko – ubytování*. 1. vyd. 2008, 30 s.
- [4] MIKROREGION BYSTRICKO. *Svratecká vodohospodářská naučná stezka*. 1. vyd. 2007. Propagační leták TIC.
- [5] MĚSTO BYSTRICE N. P. *Zubří země na kole i pěšky*. 1. vyd. 2007. Propagační leták.

Internetové zdroje:

- [6] Český statistický úřad: *počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2008* [online]. [cit. 2008-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>>.
- [7] Český statistický úřad: *statistický bulletin kraje Vysočina za 1. čtvrtletí 2008* [online]. [cit. 2008-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>>.
- [8] Český statistický úřad: *sčítání lidu, domů a bytů 2001* [online]. [cit. 2008-11-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>>.
- [9] *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. [cit. 2008-10-30]. Dostupný z WWW: <<http://vdb.czso.cz>>.
- [10] Český statistický úřad: *kapacita hromadných ubytovacích zařízení v turistických regionech* [online]. [cit. 2009-02-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>>.
- [11] Český statistický úřad: *využití lůžek a pokojů v hotelech a podobných ubytovacích zařízeních podle kategorie zařízení v ČR a krajích (NUTS III)*, [online]. [cit. 2009-02-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>>.
- [12] *Kraj Vysočina: mikroregiony kraje Vysočina* [online]. [cit. 2008-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-vysocina.cz>>.
- [13] *Kraj Vysočina: počet subjektů zapsaných v RES v kraji Vysočina za obce s rozšířenou působností k 31. 12. 2006* [online]. [cit. 2008-10-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-vysocina.cz>>.
- [14] *Ředitelství silnic a dálnic: celostátní sčítání dopravy na silniční a dálniční síti ČR v roce 2005 – intenzita dopravy v kraji Vysočina* [online]. [cit. 2008-10-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.rsd.cz>>.
- [15] *Města a obce ČR* [online]. [cit. 2008-12-15]. Dostupný z WWW: <<http://mesta.obce.cz>>.
- [16] *Naše Morava – regionální a informační server* [online]. [cit. 2008-12-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.nasemorava.cz>>.
- [17] *Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí: informace s úřadů práce* [online]. [cit. 2008-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://portal.mpsv.cz>>.
- [18] *Vyhledávání ekonomických subjektů* [online]. [cit. 2009-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://ipoint.financninoviny.cz>>.
- [19] *Rejstřík škol a školních zařízení* [online]. [cit. 2009-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://rejskol.msmt.cz>>.
- [20] *Sociální služby v Bystřici n. P. a okolí* [online]. [cit. 2009-01-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.bystricenp.cz>>.
- [21] *Mikroregion Bystřicko* [online]. [cit. 2008-11-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.bystricko.cz>>.

Ostatní zdroje:

- [22] Úřad práce Žďár nad Sázavou

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CAB	Credit Austra Bank
ČEZ	České energetické závody
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistička odpadních vod
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy
DPS	Dům s pečovatelskou službou
EON	Společnost zabývající se distribucí a prodejem el. energie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
JMP	Jihomoravská plynárenská
KD	Kulturní dům
KV	Kraj Vysočina
LEADER	Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale (Iniciativa Společenství pro rozvoj venkova)
MAS	Místní akční skupina
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŠ	Mateřská škola(y)
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	Nestátní neziskové organizace
NUTS	Územní jednotky pro strukturální a regionální politiku EU
OPŽP	Operační program životní prostředí

OÚ	Obecní úřad
POV	Program obnovy venkova
RD	Rodinné domy
RES	Registr ekonomických subjektů
ROP	Regionální operační program
S I	Sídliště I v Bystřici n. P.
S II	Sídliště II v Bystřici n. P.
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFRB	Státní fond rozvoje bydlení
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SR	Státní rozpočet
SVK Žďársko	Svazek vodovodů a kanalizací Žďársko
SWOT	Zkratka z anglických slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
TIC	Turistické informační centrum Bystřice n. P.
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
VAS	Vodárenská akciová společnost
VOV	Vírský oblastní vodovod
ZŠ	Základní škola(y)
ZTV	Základní technická vybavenost